УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

МІСІОНАР

ЛЮТИЙ
2009

ПРОЩА ЧИТАЧІВ ЧАСОПИСУ «МІСІОНАР» до Риму у ювілейний рік св. ап. Павла з 17-29 грудня 2008р.Б.

Українська молодь на щорічній зустрічі організованій екуменічною спільнотою з Тезе Брюсель 29.12.2008 - 02.01.2009

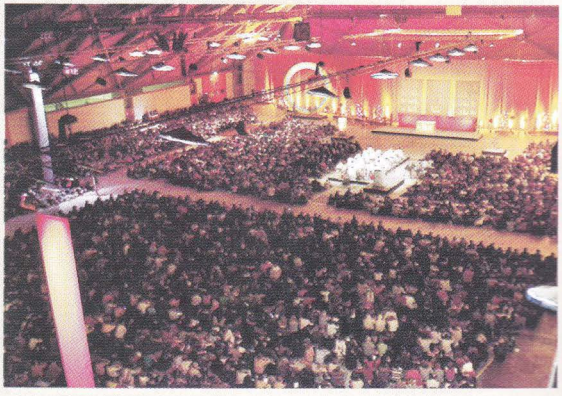

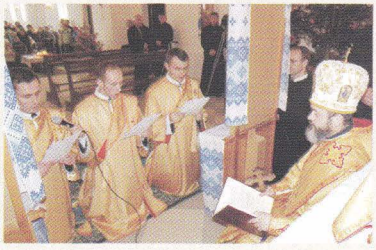

Ієрейські свячення у Луцьку 4 січня 2009р.Б.

ЗМІСТ

СЛОВО РЕДАКТОРА....3

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ
НА ЛЮТИЙ....5

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ
НА БЕРЕЗЕНЬ....6
ПОКРОВИТЕЛЬ НА БЕРЕЗЕНЬ
СВЯТИЙ ІВАН КАПІСТРАН (28 БЕРЕЗНЯ)....7

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ
НА КВІТЕНЬ....7
ПОКРОВИТЕЛЬ НА КВІТЕНЬ
СВЯТА МАТРОНА СОЛУНСЬКА (9 КВІТНЯ)....7

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ
ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ АПОСТОЛА ПАВЛА....8

ДАЙ НАМ, БОЖЕ, СВЯЩЕНИКІВ СВЯТИХ,
ПОВНИХ ТВОГО ДУХА....14

МОЛИТВА СЛУГИ БОЖОГО
МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО....16

о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
ДЛЯ СЛАВИ БОЖОЇ І ДОБРА ВІРНИХ....17

о. Веніямин ДОВГАНИЧ, ЧСВВ
ВАСИЛІЯНСЬКА ПРОВІНЦІЯ СВЯТОГО МИКОЛАЯ
НА СРІБНІЙ ЗЕМЛІ....17

о. Мартин ХАБУРСЬКИЙ, ЧСВВ
ЖИТТЯ ЯК ПОКЛИКАННЯ....22

Ігор САВ'ЯК
РАДУЙСЯ, БЛАГОДАТНА....24

НОВИЙ ЄПИСКОП
ДЛЯ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ В АРГЕНТИНІ....28

о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ
ІЄРЕЙСЬКІ СВЯЧЕННЯ В ЛУЦЬКУ....29

Дмитро БАРТКОВ
«МІСТЕРІЯ НАДІЇ»....31

Марія ГОРОДЕЧНА
ПІЗНАННЯ СВОЇХ ДУХОВНИХ ТРАДИЦІЙ....34

Петро ШКРАБ'ЮК
З ОКСАНОЮ САПЕЛЯК,— ДО АРГЕНТИНИ....34

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
ПОКЛИКАННЯ ДО НЕБА....36

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ....39

о. Степан БЛІХАР
П'ЯТА РІЧНИЦЯ ОБЛАШТУВАННЯ НАЙДОВШОЇ
ТРИСТАКІЛОМЕТРОВОЇ ХРЕСНОЇ ДОРОГИ....39

Леся ШТИКАЛО
КРОСВОРД....43

Наталія ЛЕХ
МІСІОНАРЧИК. ДВІ СЛОВІ....44
ДЕВ'ЯТА ЗАПОВІДЬ БОЖА. «НЕ ПОЖАДАЙ НІЧОГО,
ЩО Є ВЛАСНІСТЮ БЛИЖНЬОГО ТВОГО!»....46

Наталія ШЕПТИЦЬКА
НЕ ЗАБУДЬ СКАЗАТИ «ПРОБАЧ»
ІСТОРІЯ-КРОСВОРД....47

ОГОЛОШЕННЯ.
«ПІЗНАЙ СЕБЕ У ДУХОВНОМУ СВІТЛІ СЛОВА»....49

ЗАВТРА МОЖЕ НЕ БУТИ

Ієромонах Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
головний редактор

На початку 2009 року у Львові вбили громадянина Нігерії на трамвайній зупинці. Не захищаючись, навіть не внаслідок якоїсь хуліганської витівки. Цілеспрямовано і холоднокровно. Залишилася дружина, українка, і малі діти. Але хтось вирішив: якщо у нього інший колір шкіри, то він не має права жити в Україні й ходити вулицями Львова. Святе Євангеліє свідчить: «Добра людина з доброго скарбу добро виносить, лиха ж людина з лихого скарбу лихе виносить». Згадаймо притчу про блудного сина з Євангелія від Луки. У ній старший син висуває батькові претензію: «Ось стільки років тобі служу і ніколи не переступив жодного твого приказу...» Євангеліє зазначає, що він розгнівався на батька. Багато років виглядало, що він чудова, працьовита і слухняна дитина, якій можна довіряти і на яку можна покластися. Але сталося щось, чого цей син не зміг стерпіти і ніби минула його любов до батька, виявилася його правдива природа. Так часто кажуть і про наш працелюбний народ, поетичну українську душу, солов'їну мову. Здається, де ж візьмуться злочинці серед цього народу? Але потім трапляється подія, якої ми не витримуємо, й виявляється наша правдива природа. Безглузде вбивство людини в центрі Львова тільки тому, що вона належить до іншої раси — тільки тривожний знак, що лихе, яке сиділо в наших серцях глибоко заховане, тепер виявляється з дедалі повнішою силою. Почастішали напади на людей, грабунки, обкрадання осель. Не гребують нічим. Навіть почастішали пограбування церков.

Мусимо також звернути увагу на наших політиків, які під час кризи, насамперед моральної, показали свою неспроможність бодай якось позитивно впливати на ситуацію. Не зважаючи на те, що вважають, ніби в дискусії

народжується істина, всі сучасні програми на радіо чи телебаченні, виступи у пресі демонструють лише крайню нетерпимість, гнів, роздратованість, взаємні звинувачення і, зрештою, окрім нападок і безплідної демагогічної полеміки, ніхто не спроможний дати бодай якийсь рецепт виходу з цієї ситуації.

Лихі скарби заховані у наших серцях: із серця походить гнів, розпуста, вбивства, лихі наміри. Єдиний шлях і спосіб виправлення нашого теперішнього стану — це плекання нової думки, прихилення до Євангельської істини, приймання Слова Божого як єдиного, яке дає нам життєві дороговкази. Насамперед це повинні зробити можновладці, які відповідальні за все суспільство. Не тільки виставлялися у храмах перед телекамерами, щоби їх бачили люди, а принести плоди, гідні покаяння. Найкращим способом було б зменшення пільг та зарплатні, які сьогодні в кількадесят разів перевищують доходи звичайних громадян, про яких ці найперше повинні дбати.

Однак заледве чи можливо буде щось зробити в цьому плані. Не люди, наділені владою, вбили юнака на трамвайній зупинці у Львові. Сьогодні в багатьох людей загострилося відчуття справедливості, але бракує чесноти справедливості. Ми всі потребуємо покаяння, але не поспішаємо його чинити. Як часто можна почути, що, мовляв, нас того не вчили і тому ми не знаємо. Тож учімося самі, не біймося виділяти час і засоби для того, щоб Євангельське Слово закоренилося у наших серцях. Адже звідки візьмемо чесних політиків, якщо не вміємо бути чесними ні самі перед собою, ні перед своїми дітьми. На нас чекає кропітка і виснажлива праця: над самими собою. Навернення починається тут і тепер. Починати треба завжди з себе. Не відкладаймо свого навернення на завтра — завтра може вже не бути. Молімося за всіх невинно вбитих.

МІСІОНАР
УКРАЇНСЬКИЙ ХРИСТИЯНСЬКИЙ ЧАСОПИС

Заснований у 1897 році
Засновники — Отці Василіяни
Реєстраційне свідоцтво КВ № 5133 від 18.05.2001 р.

Передплатний індекс — 23959

Адреса редакції:
м. Львів, 79019, вул. Б. Хмельницького, 36
Святоонуфріївський монастир Отців Василіян
тел/факс: 72-46-94
e-mail: misionar@lviv.farlep.net
URL: www.osbm.in.ua

Підписано до друку 29.01.2009 Формат 70x100 1/16. Друк офсетний. Папір друк. № 1. Умов. друк. арк. 5,2. Умов. фарбо-відб. 5,7. Обл.-вид. арк. 5,0. Зам.

ЦІНА ДОГОВІРНА

Віддруковано з готових діапозитивів
у Жовківській друкарні видавництва
Отців Василіян «Місіонер».
80300, Львівської обл.,
м. Жовква, вул. Василіянська, 8

Передруки і переклади дозволені
за поданням джерела.
Редакція зберігає за собою право
виправляти і скорочувати надіслані матеріали.

© Журнал "Місіонар", 2009

Головний редактор:
о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ
Редакційна колегія:
о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ
о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ
о.д. Миколай МИКОСОВСЬКИЙ, ЧСВВ

Літературна редакція:
Богдана ЩУРКО
Дизайн та комп'ютерна верстка:
Микола ЯЦКІВ

МОЛИТВА ЩОДЕННОГО ПОЖЕРТВУВАННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ

О, Божественне Серце Ісуса! У злуці з тим наміром, з яким Ти на землі віддавав славу Богові і тепер щоденно віддаєш у Пресвятій Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви Марії усі свої молитви, справи, слова, думки й витривалість у терпіннях нинішнього дня у винагороду за всі зневаги, образи і кривди, завдані Тобі.

Жертвую їх особливо за святішого Отця Папу Римського, за святу Церкву, за навернення грішників та в усіх намірах Апостольства молитви, призначених на цей місяць і на сьогоднішній день.

Пресвяті Серця Ісуса і Марії, спомагайте святу Церкву та Україну!

Святий Йосифе, Покровителю і Заступнику приятелів Ісусового Серця, моли Бога за нас!

Святий Архангеле Михаїле, св. Миколаю, св. Володимире, св. Йосафате, Заступники України, моліть Бога за нас!

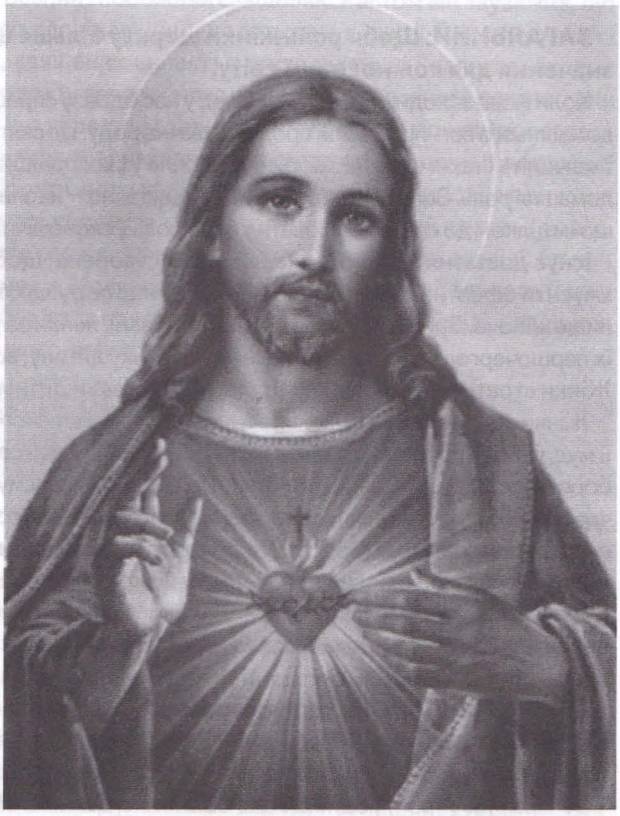

Ось Серце, що так дуже полюбило нас...

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА ЛЮТИЙ

(З благословення Святішого Отця)

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоби пастирі Церкви завжди корилися дії Святого Духа у їхній науці та служінні Божому народові.

МІСІЙНИЙ: Щоби Церква в Африці знайшла відповідні шляхи і засоби для успішного сприяння примиренню, справедливості й миру, згідно із вказівками II Спеціальної Асамблеї щодо Африки Синоду Єпископів.

МІСЦЕВИЙ: Щоби батьки в Україні виховували дітей у дусі поваги та любові до богопосвяченого стану і, якщо Господь покличе до монашого життя, підтримували їх у цьому покликанні.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА БЕРЕЗЕНЬ

Підготував о. Йосафат ХАЙМИК, ЧСВВ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоби роль жінки щоразу більше цінувалася і набувала все більшого значення для кожної нації світу.

Коли мова заходить про роль жінки, у нас одразу спрацьовує культурний стереотип: берегиня домашнього вогнища, мати, продовжувачка роду. Це святі ролі жінки, вони були такими протягом тисячоліть і такими залишаються досі. Але у сьогоднішньому світі жінку вже не влаштовує суто домашня роль. Вона претендує — і небезпідставно — на значно активнішу позицію. Жінки доводять, що їм цілком до снаги працювати у бізнесовій, економічній, державній, законотворчій сферах.

Існує достатня законодавча база, яка створена, щоби захищати права жінок, але її треба змусити ефективно працювати. Те, що у нас порушають чи ігнорують закони — проблема не лише жіноча. Законодавчо не дискриміновані, жінки за рівних умов отримують меншу платню, їх першочергово звільняють. Маючи маленьку дитину, вони не можуть влаштуватися на роботу. Жінки втратили надію на те, що держава їх захищатиме.

Жінки не просто дають життя, вони можуть зробити його достойним, і не лише для себе. Жінка з її мудрістю та прагненням до гармонії, урівноважує цей світ з його неконтрольованою агресією та боротьбою амбіцій. Святійший Отець Іван Павло II у своєму відомому листі до жінок, написаному 29 червня 1995 року, дякуючи жінкам різних станів, одночасно заявив, що самої подяки замало. Потрібно найперше визнати факт недостатньої уваги до жінки — як в минулому, так і тепер. За словами Папи, сучасне суспільство повинне по-новому відкрити гідність та покликання кожної жінки, будуючи правдивий фемінізм у світлі Євангельського вчення. Легко зауважити актуальність загального наміреня на березень для Апостольства Молитви, тому зі щирістю «вгору піднесім серця».

МІСІЙНИЙ: Щоб єпископи, священики, богопосвячені особи і вірні миряни Католицької Церкви в Китайській Народній Республіці, у світлі листа, адресованого їм Папою Венедиктом XVI, намагалися бути знаком і знаряддям єдності, сопричастя й миру.

30 червня 2007 року у Ватикані оголошено лист Святішого Отця Венедикта XVI, написаний католикам Китайської Народної Республіки. Документ складається з двох частин. У першій Папа обговорює ситуацію Церкви в найзаселенішій державі світу, беручи до уваги її специфічні умови та поділи, які панують між вірними. Друга частина листа містить передусім пасторальні вказівки, де Святіший Отець закликає до єдності між християнами та підкреслює важливість незалежності Церкви від держави, а також те, що самою Церквою повинні керувати єпископи, а не певні установи. У цьому контексті Венедикт XVI наголошує, що так звана Колегія Католицьких Єпископів Китаю, яка складається з єпископів, висвячених без згоди Ватикану, не може визнаватись повноправною Єпископською Конференцією. Саме тому Святіший Отець пригадує основні норми католицької еклезіології, в тому числі обов'язковість влади єпископів над місцевими церквами, їх повної єдності між собою та з наступником св. Петра. Річ у тім, що в Китаї діє три групи єпископів: перші очолюють підпільну Церкву й перебувають у повній єдності з Апостольською Столицею; друга група єпископів була поставлена державою, але пізніше попросила у Ватикану визнання своїх свячень; і нарешті третю групу становлять єпископи, висвячені без згоди Апостольської Столиці, й тому вони не перебувають з нею в єдності, а отже не мають жодного права виконувати єпископське служіння. Молімося, щоби християни Китаю, попри складність ситуації, залишалися вірними Євангелії та дійшли до єдності з Католицькою Церквою.

МІСЦЕВИЙ: Щоб вірні Церкви глибше збагнули потребу та значення святої Тайни Покаяння як примирення з Богом та якомога частіше до неї приступали.

Одного разу в церкві сповідав дуже ревний і побожний священик. Раптом він зауважив, що поміж людьми, котрі стояли в черзі до сповідальниці, ходить сам диявол і щось кожному роздає. Здивований таким видінням, священик вийшов з сповідальниці і запитав, як сміє нечистий перебувати в церкві, але той одразу почав виправдовуватися, що нічого поганого він не робить, тільки повертає людям те, що перед тим забирав. «Ну, і що ти можеш повертати людям такого особливого?» — ще з більшим здивуванням запитав священик. «Я повертаю людям їхній сором, який стараюся відібрати, коли підсуваю спокусу гріха, бо тоді люди дуже легко піддаються мені. Натомість в часі сповіді я спішу повернути їм цей сором і навіть помножити його, щоб або відступили від сповідальниці, або щось затаїли при сповіді, бо при цьому зможу й надалі панувати над ними...» Молімося, щоби з наближенням Великого Посту християни не тільки сповнювали свій обов'язок приступити до святої Тайни Сповіді, але також ще більше поглибили своє розуміння цього великого Господнього дару.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА БЕРЕЗЕНЬ СВЯТИЙ ІВАН КАПІСТРАН (28 БЕРЕЗНЯ)

Св. Іван Капістран народився 1386 року в італійському *Capestrano* в родині німецького барона. Здобув хорошу освіту, був юристом, суддею, губернатором. Коли був радником короля Неаполя, сталось так, що потрапив у неволю. Там йому об'явився св. Франциск, і після цього св. Іван вступив до Чину Братів Менших. Свої богословські знання здобував під впливом св. Бернардина із Сієни. Прийнявши духовний сан священства з великою ревністю проповідував сорок років Боже Слово. Будучи подорожуючим проповідником, пройшов усю Європу. Проповідував Євангеліє в Італії, Угорщині, Австрії, Німеччині, Франції, Чехії, на кордонах Моравії і навіть у Польщі. Святий Іван багато часу приділяв молитві, часто постив і умертвляв своє тіло. Був учасником монаших візитів до Святої Землі і Нідерландів, організовував харитативні акції, засновував шпиталі. З огляду на свої таланти і великий авторитет, був радником і легатом Папи Римського Пія II. Закликав до єднання християн проти мусульманської навали. Він спричинився до перемоги над турками під Белградом 1456 р. Виснажений працями цілого життя, помер в Ілоку над Дунаєм (Хорватія). Святим його проголосив папа Олександр VII в 1690 р. Св. Іван проголошений апостолом Європи і є покровителем юристів.

НАМІРИ АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ НА КВІТЕНЬ

ЗАГАЛЬНИЙ: Щоби Господь благословив працю трудівників ріллі рясним урожаєм і вчинив багатші народи чутливими до драми голоду у світі.

МІСІЙНИЙ: Щоби християни, які трудяться на територіях, де в особливо важких умовах перебувають бідні, немічні, жінки та діти, були знаками надії, завдяки своєму відважному свідченню Євангелія солідарності та любові.

МІСЦЕВИЙ: Щоби Господь прославив славою святих мучеників та ісповідників Української Церкви.

ПОКРОВИТЕЛЬ НА КВІТЕНЬ СВЯТА МАТРОНА СОЛУНСЬКА (9 КВІТНЯ)

ЖИТТЄВИЙ ШЛЯХ АПОСТОЛА ПАВЛА

(продовження, початок у попередньому числі)

о. Діонисій ЗАВЕДЮК, ЧСВВ

Дитинство і юність

Сам апостол Павло у листах жодного разу не згадує про дату і місце свого народження, що й не дивно: подробиці з життя він наводить найчастіше з метою потвердити вірогідність свого свідчення про Христа та легітимність свого апостольського звання. Так св. Павло виразно вказує на своє єврейське походження: він ізраїльтянин, потомок Авраама, з покоління Веніямина (Рим 11,1; Флп 3,5; 2 Кор 11,22), був вихований у вірі батьків, обрізаний восьмого дня, вірний законові, поділяв погляди фарисеїв (Флп 3,5), які своїм ідеалом ставили релігійне відродження народу. Також ім'я «Павло» свідчить про його походження з римського середовища, а мова, стиль і зміст його послань вказують на високий рівень освіченості, на знання як грецької мови й літератури, так і спадщини єврейського народу.

■ *подія біля Дамаска*

Більше даних про походження і юні роки св. Павла подає у «Діяннях апостолів» Лука. Він називає Павла «юдеєм» (16,20; 21,39; 22,3), «фарисеєм» (23,6; 26,5), говорить про його народження у Тарсі, елліністському місті в Килікії (22,3; пор. 21,39; 9,11.30; 11,25). Згадує Лука і про римське громадянство Павла (16,37-39; 22,25-29; 23,27), причому успадковане з народження (22,28). Цей останній факт цілком реальний, якщо врахувати, що Тарс від 66 р. до Христа став столицею римської провінції Килікії, а пізніше, 42 року до Христа, Марк Антоній забезпечив містові привілеї свободи й неторканності, як також надав римське громадянство багатьом його жителям, а кесар Август потвердив ці привілеї. Тарс був великим політичним, культурним та науковим центром, а римський історик Страбон вважав рівень шкіл Тарса вищим від тогочасних Атен та Олександрії. Гостями Тарса були в різний час Ціцерон, Юлій Цезар, Октавіан Август, Марк Антоній та Клеопатра, тут розвивалися філософські школи, зокрема стоїків та епікурейців.

З певністю, у Тарсі, як і в багатьох інших великих римських містах, існувала численна юдейська громада, яка скоріш за все мала свою школу, та, можливо, втішалася деякою автономією. В кожному разі, Павло з юних літ дихав атмосферою великого міста, був чутливий до складних відносин в ньому, обізнаний з життям багатонаціональної громади, вразливий на різниці в культурі і звичаях. Тому він розуміє ментальність міських жителів, з успіхом промовляє до них, а в його листах багато ідей та порівнянь, взятих із життя та відносин у тогочасному великому місті.

Говорить Лука і про перебування молодого Павла в Єрусалимі (7,58; 26,4) та про його

навчання у школі Гамалиїла (22,3, пор. 5,34). Йдеться про Гамалиїла I Старого, що був учителем у Єрусалимі у 20-50 роках по Христі. Невідомо, як довго Савло перебував у Єрусалимі, проте, ймовірно, ніколи не бачив особисто Ісуса Христа за Його земного життя і діяльності в Палестині. З усіх кревних Павла Лука згадує тільки сина його сестри, який, мабуть, проживав у 50-х роках I ст. в Єрусалимі (23,16).

Подія дорогою до Дамаска

Перша згадка про Савла в «Діяннях апостолів» пов'язана з мученицькою смертю диякона Стефана (7,58). Хоч у цій події Савло не бере активної участі, є тільки присутнім, але поділяє настрої тих, які каменували Стефана (8,1; 22,20). А невдовзі і сам стає переслідувачем християн, а навіть просить у первосвященика листів до синагог у Дамаску, щоб і там розпочати переслідування Христових учнів (8,3; 9,1-2).

З цими свідченнями Луки погоджуються і дані з «Послання до галатів» (1,13-14; пор. 1 Тим 1,13). Згадки про ці свої дії і про «запеклість» при переслідуваннях християн Павло пов'язує з подією, яка сталася без його заслуги, але яка змінила біг його життя і була поворотним пунктом в його діяльності. Саме до цієї події Павло повертається багато разів у своїх листах: 1 Кор 9,1; 15,8; 2 Кор 4,6; Гал 1,12.15-16; Флп 3,12. Говорить про неї, як про особливе, дане йому від Бога, об'явлення воскреслого Ісуса Христа, таке ж вірогідне і виразне, як об'явлення воскреслого Христа Господа іншим апостолам (1 Кор 15,3-8). Павло однак завжди підкреслює, що цей дар не заслужений, «бо гонив Церкву Божу» (1 Кор 15,9; Гал 1,13).

«Діяння апостолів» зберегли три розповіді про подію дорогою до Дамаска, яка перемінила життя Савла: Ді 9,3-9; 22,6-11; 26,13-18. Перша з них — це авторська розповідь Луки, дві інші — оповідання самого Павла у двох його промовах: до юдеїв у Єрусалимі та до царя

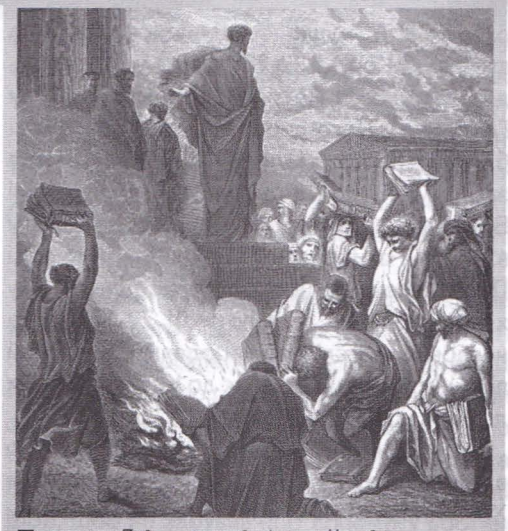

■ *апостол Павло закликав ефеську Церкву боротися проти єресей*

Агрипи під час ув'язнення в Кесарії. Кожне з оповідань звертає увагу на інші сторони тієї самої події, однак усі мають багато спільних подробиць. Савло бачив (опівдні) незвично ясне світло, упав на землю (не з коня, про якого немає жодної згадки) і чув голос, звернений до нього: «Чому мене переслідуєш?» На запитання, хто говорить, Савло почув відповідь, що це Ісус, якого він переслідує. Втративши на якийсь час зір, Павло опісля прозрів, прийняв хрещення і відтоді з гонителя християн став проповідником Христового вчення.

Деталі усіх трьох описів у дечому відрізняються, що й не дивно, бо кожний з них має дещо іншу мету і був звернений до інших безпосередніх адресатів. Однак, безсумнівним є факт: те, що сталося в дорозі до Дамаска, мало вирішальний вплив на усе подальше життя Савла з Тарса.

Початки апостольської діяльності

Згідно із свідченням Павла в «Посланні до галатів», відразу після свого навернення до віри в Ісуса Христа (1,15-16) він пішов у Арабію, а потім знову повернувся в Дамаск, де перебув років зо три, найімовірніше до 39

р. по Христі. Змушений рятуватися з Дамаска втечею (2 Кор 11,22-23), пішов у Єрусалим, де зустрівся з Петром і Яковом, братом Господнім. Його перебування в Єрусалимі було коротким, лише 15 днів. Діяння засвідчують, що підтримав Павла в Єрусалимі Варнава, котрий допоміг йому нав'язати взаємини з Церквою. Можливо, саме тоді Павло пережив глибоке духовне піднесення у храмі, про яке згадують Ді 22,17-21, та невдовзі, переслідуваний юдеями, змушений покинути місто і вирушає до Кесарії, а потім до Тарса (Ді 9,30).

Через якийсь час бачимо Павла з Варнавою в Антіохії, де впродовж року навчає визнавців Христа, юдеїв і еллінів (поган) за походженням (Ді 11,26). Згодом разом з Варнавою Павло іде в Єрусалим, щоб передати допомогу єрусалимській Церкві (Ді 11,30; 12,25). Подальша діяльність Павла може бути представлена як ряд подорожей.

Перша місійна подорож, 46-49 рр.

Про цей період діяльності Павла отримуємо відомості лише з «Діянь апостолів», оскільки у своїх посланнях Павло про нього виразно не згадує. Щоправда, у «Посланні до галатів» зазначає, що «по чотирнадцятьох роках знову пішов у Єрусалим», з Варнавою і Титом (2,1). У цьому посланні Павло бажає підкреслити найбільш важливі події з пори проповіді Євангелії поганам, тож має тут на увазі, найімовірніше, Собор апостолів 49 чи 50 року. (Ді 15,6-29). Чотирнадцять років, згаданих у Гал 2,1, треба рахувати від навернення Павла, близько 36 р. по Христі, а не від першої подорожі в Єрусалим, яка мала місце близько 39 р. (Гал 1,18, пор. 2 Кор 11,32-33).

Отож, дані з «Діянь апостолів» фактично не суперечать відомостям з Павлових листів, навпаки. У «Посланні до галатів» Павло розповідає про те, що саме в цей час він перебував у сторонах Сирії і Килікії (отже, в Антіохії, Тарсі), де проповідував «ту віру, яку

■ *проповідь у Тарсі*

колись руйнував» (1,21-24). А згодом, у «Посланні до филип'ян», Павло вказує на те, що «на початку євангельської проповіді» Павла, крім филип'ян, «ніяка Церква не брала участі у даванні і прийманні» (4,15). Це ствердження передбачає існування більшої кількості заснованих або підтримуваних Павлом християнських громад перед його приходом у Филиппи.

Ось як описує Лука першу місійну подорож Павла (Ді 13,3-14,28). Варнава і Павло були вислані на місію, яка була прямим наслідком дії Святого Духа і молитви антіохійської громади християн. Вони прибули з Антіохії в її порт Селевкію, звідти перепливли на Кіпр, батьківщину Варнави, спочатку проповідували Євангеліє юдеям в Саламіні, згодом перейшли через цілий острів до портового міста Пафос. Товаришем їх подорожі був Йоан Марко, ймовірно, небіж Варнави (Кол 4,10). Звідти перепливли в Памфілію, південну провінцію Малої Азії, і прибули в місто Пергу. У цей час Варнава і Павло втратили супутника подорожі: Йоан Марко покинув їх і повернувся в Єрусалим. Але самі вони пішли на північ, в напрямку міст південної Галатії.

В Антіохії Пісідійській, де була численна юдейська громада, апостоли мали можливість звіщати Євангеліє в синагозі у суботу і знайшли багатьох прихильників серед юдеїв і навернених на юдаїзм поган, так званих прозелітів. Проте відразу також натрапили на вороже ставлення і опозицію частини юдеїв, і тому свою дальшу діяльність звернули до виходців з поган. Тоді юдеї «підбурили побожних і визначних жінок і перших у місті», тож апостоли змушені були покинути Антіохію Пісідійську і перейшли в Іконію, а звідтам змушені були іти далі на схід, в Лікаонію. У місті Лістра юдеї з Антіохії й Іконії домоглися схоплення Павла, закидали його камінням і думаючи, що він помер, залишили. Павло проте був живий, повернувся у Лістру, а потім пішов з Варнавою у сусіднє місто Дербу, де також знайшов прихильників. Повертались апостоли назад тією ж дорогою, укріпляючи і утверджуючи у вірі учнів, а з Пергії перейшли до порту Атталії і перепливли до Антіохії, де розповіли про успіх своєї місії та «перебули з учнями чимало часу» (Ді 14,28).

Одразу перша місія Павла виявила ворожість частини юдеїв і прихильність багатьох поган до проповіді Євангелія. Наслідком її було утворення нових християнських громад практично у всіх місцевостях, де Павло з Варнавою принесли Христову благовість. Уміщення цієї розповіді перед оповіданням про Собор апостолів у Єрусалимі, на якому Варнава і Павло були присутні і розповідали про результати своєї місії, «про ті знаки і чуда, що їх Бог учинив був через них між поганами» (15,12), вказує, що ця перша подорож відбулася десь у 46-49 роках.

Собор у Єрусалимі

«Діяння» розповідають про Собор «апостолів і старших» в Єрусалимі, який мав на меті визначити спосіб поведінки стосовно християн, навернених з поганства: чи повинні вони виконувати старозавітній закон? Рішення цих зборів було однозначне: «Подобалося Святому Духові й нам не складати на вас тягару, крім цього необхідного...» (Ді 15,28), — старозавітній закон не зобов'язує християн. Павло і Варнава, Юда та Сила отримали доручення проголосити це рішення антіохійській Церкві, що вони невдовзі і зробили.

У «Посланні до галатів» Павло вказує на наслідки цього рішення для його діяльності Апостола народів (Гал 2,7-10): Яків (брат Господній), Петро та Йоан одобрили і визнали згідною з Божим задумом місію Павла до поган, запевнили свою підтримку і єдність, а водночас зобов'язали його до участі в обміні дібр, щоб не забував про допомогу вбогим християнам у Палестині.

Друга місійна подорож, 50-52 рр.

Згідно з «Діяннями», невдовзі після собору в Єрусалимі Павло і Варнава вирішили повернутися і відвідати християнські громади, які вони заснували. Але Павло відмовився брати з собою в подорож Йоана Марка, тому вони з Варнавою розсталися: Павло і Сила,

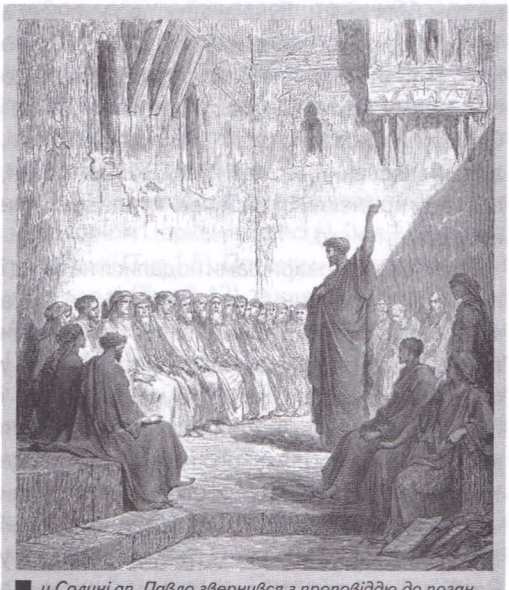

■ *у Солуні ап. Павло звернувся з проповіддю до поган*

який був залишився в Антіохії, подалися до Галатії через Килікію суходолом, а Варнава і Марко поплили на Кіпр.

Так Павло і Сила, ідучи на захід, відвідали Дербу, а потім прибули в Лістру, де зустріли Тимотея, молодого християнина, який став товаришем їхньої подорожі. Розповідаючи про дальшу мандрівку, Лука підкреслює дію Святого Духа, який спрямовував дорогу апостолів: спочатку «заборонив» їм іти просто на схід, до провінції Азії, а потім «не дозволив» іти на північ у Витинію. Так спрямовувані, вони прибули до портового міста Троади, де у сні Павло побачив якогось македонця, який просив його: «Перейди в Македонію і допоможи нам». Спонукані таким чином до дальшої подорожі, Павло та його супутники, — від цього місця автор, Лука, зараховує до них і себе, бо від третьої особи множини («вони») у Ді 16,6-8 переходить до другої («ми») у Ді 16,10, — переправляються на європейський берег і прибувають у Филиппи, перше велике місто у межах римської провінції Македонії.

У Филиппах юдеїв було небагато, синагоги вони не мали, тому зустрічалися на молитву за містом біля річки. Лука згадує про купчиху з Тіятир, Лідію, яка охрестилася з домом (ріднею і слугами) та прийняла Павла з товаришами до свого дому. Через заколот у Филиппах Павло і Сила були прилюдно побиті різками й ув'язнені, а після вияснення, що вони римські громадяни, воєводи принесли їм вибачення, але просили їх покинути місто.

Тоді Павло з товаришами подалися на захід і прийшли у Солунь (Тессалоніки), де була юдейська синагога, і кілька тижнів перебували там, а по суботах мали можливість навчати у синагозі. Проте юдеї підбурили місто, і проповідники змушені були втікати. Подалися вони вночі до поблизького містечка Верії, де також була юдейська синагога і де їх прийняли набагато прихильніше, поки не прийшли юдеї з Солуня. Тоді Сила і Тимотей залишилися у Верії, а Павла місцеві учні провели до моря, а звідти, можливо, кораблем, — аж до Атен.

Поки Павло чекав в Атенах на Силу і Тимотея, мав нагоду розмовляти з різними людьми, а навіть повели його в Ареопаг, щоб розповів про зміст науки, яку проповідує. Проте промова Павла мала невеликий успіх — Атени не були готові прийняти зміст Євангелія, доброї новини про Христове Воскресіння.

Павло подорожує далі на захід, до Коринта, і тут перебуває протягом 18 місяців, навчаючи і проповідуючи (Ді 18,11). З Коринта вирушає до Палестини, по дорозі перебуває якийсь час в Ефесі, надіючись сюди згодом повернутися, а припливши до Кесарії, подорожує до Єрусалиму, а далі до Антіохії.

Мабуть саме в цей час в Антіохії сталася подія, про яку згадує Павло у Гал 2,11-14: бажаючи бути вірним Євангелії, він докоряє апостолові Петрові, що той робить різницю між вихідцями з юдеїв і з поган. Ця подія, по суті, виявляє одне: прийняте на Соборі в Єрусалимі рішення не змушувати християн, навернених з поганства, до зберігання юдейських практик, не завжди легко знаходило зрозуміння і підтримку.

■ *мужній проповідник Божого Слова*

Третя місійна подорож, 54-58 рр.

Павло знову вирушає з Антіохії до Галатії, але тепер метою його подорожі є Ефес, велике портове місто, яке він не так давно відвідав. Прибувши туди знову, він перебував там два або і три роки: перші місяці навчав у синагозі, а пізніше у школі Тирана. Припускають, що під час перебування в Ефесі Павло деякий час провів у в'язниці (пор. 1 Кор 15,32).

Потім Павло вирушив у Македонію і Коринт, а коли уже мав відплисти до Палестини, це не вдалося через змову юдеїв, і Павло з громадою друзів і співробітників вирушив назад сушею через Македонію. Уже з Филиппів поплили кораблем, зупиняючись у деяких містах Малої Азії, зокрема, у Мілеті, де Павло мав зустріч зі зверхниками християнської громади в Ефесі. До Єрусалима прибули перед святом П'ятидесятниці.

Ув'язнення і подорож до Рима, 58-60 рр.

Тут, у Єрусалимі, Павла впізнали деякі юдеї з діаспори і мало не вбили, але тисяцький римської залоги врятував його, а дізнавшись, що той римський громадянин, ставився до нього обережно. Павло мав змогу промовляти до юдеїв, а навіть був перед синедріоном, юдейською радою, бо тисяцький хотів довідатися, в чому Павла звинувачують. Деякі юдеї вчинили змову проти Павла і тільки чекали нагоди, щоб його знищити, але син його сестри попередив тисяцького, і той відправив Павла до Кесарії, до правителя Фелікса, римського прокуратора Юдеї. Фелікс не поспішав вирішувати справу Павла і тримав його в ув'язнені, але дозволяв, щоб знайомі приходили до нього. Так тривало два роки, аж Фелікса замінив новий прокуратор, Порцій Фест.

Павло, свідомий своїх прав як римський громадянин, відкликався до суду імператора, оскільки його обвинувачі не подали переконливих доказів про нібито його злочинну діяльність як проповідника нової віри. Після ради з царем Іродом Агрипою прокуратор Фест відіслав Павла під наглядом до Рима. Перебувши довгу подорож з різними пригодами, Павло прибув до Рима і перебував там, очікуючи розгляду своєї справи.

Останні роки життя

Немає достатньо даних про останні роки життя Павла. Лука перериває свою розповідь на другому році перебування Павла в Римі, отже десь 62-го. Чи після дворічного перебування у Римі під наглядом Павло був звільнений з-під варти? Лука не говорить про це виразно, тільки стверджує, що Павло проповідував і навчав «з повною сміливістю і без перешкод» (Дії 28,31).

Уже деякі древні автори I-V ст. говорять про плановану подорож Павла до Іспанії (Рим 15,23.28), як про таку, що відбулася. Чи був Павло в Іспанії? Про це нема переконливих свідчень, але таке могло статися тільки за умови, що Павло був звільнений з-під варти.

Якщо взяти за основу древню традицію, засвідчену ще Євсевієм з Кесарії («Церковна історія», II,22,3), що Павло після періоду свободи вдруге був заарештований і загинув за переслідування Нерона, який був імператором у 64-68 роках, можна, за даними пастирських листів (Першого і Другого послань до Тимотея і Послання до Тита) відтворити останні його подорожі.

У той час Павло мав би настановити Тимотея зверхником Церкви в Ефесі (1 Тим 1,3), а Тита — на Криті (Тит 1,5). Потому мав перезимувати у Нікополі (Тит 3,12), а навесні знову бути в Азії, залишити у Карпа в Троаді плащ і книги (2 Тим 4,13), з Мілету мав поплисти до Коринту і залишити там Ераста (2 Тим 4,20). У Другому посланні до Тимотея відчутна знову атмосфера ув'язнення.

За свідченням стародавнього переказу, святий Павло був стятий мечем і похований коло дороги з Рима на Остію, поблизу місця сучасної базиліки св. Павла — за мурами.

ДАЙ НАМ, БОЖЕ, СВЯЩЕНИКІВ СВЯТИХ, ПОВНИХ ТВОГО ДУХА

ПРОГОЛОШЕННЯ ВІРНИМ УГКЦ 2009 РОКУ БОЖОГО РОКОМ ХРИСТИЯНСЬКОГО ПОКЛИКАННЯ З ОСОБЛИВИМ НАГОЛОСОМ НА СВЯЩЕНИЧОМУ ПОКЛИКАННІ

Всесвітлішому і високопреподобному духовенству, преподобним ченцям і черницям, дорогим братам і сестрам у Христі благословення і мир у Господі!

Дорогі у Христі!

Головною духовною темою минулого 2008 року, згідно з постановою Синоду Єпископів Української Греко-Католицької Церкви 2007 року, було християнське покликання. Щиро сподіваємося, що упродовж року, який добігає до кінця, ми всі — чи то духовенство, чи миряни, чи старші, чи молодші — справді збагатилися, усвідомивши, що кожна людина, яка народжується на світ, крім дару життя і святої віри, одержує від свого Творця особливе життєве завдання — покликання. Надіємося також, що кожен вірний намагався пильніше розпізнати власне покликання, плекати та дуже сумлінно виконувати його на Божу славу, на благо своїх ближніх та, найважливіше, для зрозуміння змісту свого життя. За це ми щиро молилися, співаючи під час Святої Літургії на сугубій ектенії: *«Ще молимось за всіх людей, щоб дане їм Господом покликання охоче приймали, за нього Богові щиро дякували, його сумлінно та витривало сповняли та Богові й людям ним радо служили»*.

Синод Єпископів Української Греко-Католицької Церкви, який відбувся у вересні цього року, постановив продовжити на наступний 2009 рік тему християнського покликання з наголосом на священичому покликанні і, замість вищенаведеного прохання, співати у сугубій ектенії: «Ще молимось за наших священиків, дияконів, семінаристів та за їх святе покликання».

У цьому листі до вас, дорогі у Христі, хочу ширше пояснити цю головну тему 2009 року Божого. До наших священнослужителів та семінаристів буде видане ще одне, особливе, звернення.

Передусім хочу звернути вашу увагу на те, що у своїх молитвах і роздумах ми повинні продовжувати тему християнського покликання взагалі, навіть більше, старатися ще глибше, ще ґрунтовніше її зрозуміти, а понад усе здійснювати у щоденному житті. Упродовж 2008 року ви, напевно, слухали проповіді, читали книжки, брали активну участь у різних заходах на цю тему. Такі заходи, зокрема, організовували єпархіяльні та між'єпархіяльні комісії, кожна у своїй особливій ділянці (сім'я, молодь, миряни та ін.). Кожен з вас має й надалі запитувати себе, чи гідно і боговгодно виконує дане йому покликання та чи щиро старається допомогти дітям і молоді розпізнати та здійснювати їхнє покликання. Крім цього завдання, Синод Єпископів закликає нас усіх у 2009 році звернути особливу увагу на священичі покликання. Чому? Бо для розвитку і зростання нашої Церкви потрібні добрі духовні провідники, а такими насамперед є відповідно підготовлені та призначені до цього священнослужителі. Владики запрошують усіх членів Церкви застановитися над священним характером та важливістю священичого покликання і над тим, що можемо ми, велика церковна спільнота, зробити, щоб наші священики були

взірцевими священнослужителями на Божу славу і на загальне добро всієї Церкви та рідного народу. Хочемо запропонувати вам кілька думок стосовно цього аспекту духовної теми наступного року.

Коли говоримо про покликання, а головно, коли нас закликають до молитов про священичі покликання, ми зазвичай думаємо, що головним і єдиним нашим завданням є просити Господа Бога, щоб кликав достатнє число кандидатів до священичого стану, або, по-людськи кажучи, щоб наповнив наші семінарії. Вступ до семінарії, безумовно, є дуже важливим елементом, бо від нього починається здійснення священичого покликання, однак він далеко не вичерпує всього змісту покликання до священичого стану. Насамперед треба сказати, що навчанню в семінарії передують інші стадії цього покликання. Добрий душпастир часто проповідує про покликання та пильно приглядається до членів своєї громади, намагаючись розпізнати принаймні його зародок у конкретних особах і, якщо таке помітить, то його дбайливо плекає. Добра парафія це — плідна земля, яка дає гарні плоди священичих покликань. Прикладом цього може слугувати одна з наших парафій у США, в штаті Пеннсильванія, яка в 20-30-х роках минулого століття дала 37 тривалих священичих і монаших покликань. Священики, монахи і монахині, вихідці цієї громади, одноголосно вважають це заслугою тодішнього отця-пароха. Ще більше пробудженню і зростанню священичого покликання сприяє добра християнська родина, яка є немовби колискою або теплицею нових духовних покликань. У сім'ї віруючих людей до священства ставляться з пошаною. Навіть, якщо йдеться про негідного священика, то про це говорять з болем, а не зі злобою. А якщо в сім'ї є хлопці, це покликання розглядають як одне з кращих можливих.

Не менше від праці отців-парохів і ревної молитви церковної громади до пробудження священичих покликань спричинюється приклад героїв віри. У зв'язку з цим пригадуємо слова св. пам'яті Папи Івана Павла II під час Божественної Літургії у Львові 27 червня 2001 року Божого. Проголошуючи 27 членів нашої Церкви блаженними мучениками, Святіший Отець звернувся до присутніх на Літургії священиків з такими словами: «Якщо Господь благословить вашу країну численними покликаннями, якщо семінарії заповнені — і в цьому є джерело надії для вашої Церкви, — то все це, без сумніву, є одним із плодів їхньої жертви. Але це стає для вас великою відповідальністю».

Не слід сумніватися, що Господь Бог, як добрий Батько і Господар, кличе достатнє число робітників на своє жниво (пор. Лк. 10, 2). Якщо гідних кандидатів все ж таки не достатньо, то часто в цьому винні ми, люди, зокрема через занепад духовного життя в наших родинах, через брак відповідної проповіді та заохочення, а також через брак пошани до священичого стану. Годі сподіватися захоплення священичим покликання у сім'ях, для яких найбільшою цінністю є гроші, або в яких для батьків найважливішою турботою є родинні зв'язки. Тут треба згадати і про негативний вплив, який мають сучасні засоби масової інформації, що нерідко стають носіями антихристиянських ідей та поглядів. А вже зовсім нищівним є поганий життєвий приклад якогось священика, особливо місцевого душпастиря.

Ці перешкоди є дуже великими, але вони не є нездоланними. Останнім часом ми не один раз чули критику на адресу священнослужителів через їхню негідну поведінку чи поверхневе виконання священичих обов'язків. Запитаймо себе: чи ми молилися за виправлення таких священиків, людей, які потрапили у велику духовну кризу? Наскільки ми допомагали їм вийти з такого трагічного стану? Адже священнослужитель — це не самотній острівець

серед широкого моря людства. Він особливо потребує підтримки з боку людей, які довкола нього, бо ж перебуває на видноті і кожен його крок є загальновідомим. Тут не слід також недооцінювати атак ворога Церкви, який діє за відомим принципом: *«Уражу пастиря і розпорошаться вівці стада»* (пор. Зах. 13, 7; Мт. 26, 31).

Серед засобів підтримки, яку ціла церковна спільнота має виявляти своїм священнослужителям, перше місце посідає молитва. Священик існує і діє з допомогою сили молитви не тільки власної, а й молитви громади, якій він служить. Тому Синод Єпископів закликає усіх членів Церкви молитися за священиків і дияконів — не тільки в тому намірі, щоб їх було достатнє число, а й насамперед за те, щоб той, хто вступив у цей святий стан, у ньому своє покликання згідно з Божою волею прожив і свято завершив.

Віруючі люди допомагають своєму священикові. Бо перед ним стоять великі вимоги: як перед особою, як перед священнослужителем, як перед адміністратором, як перед учителем, як перед громадянином, а якщо він одружений — як перед чоловіком і батьком. Священиче життя не встелена трояндами дорога, за винятком тих випадків, коли він хоче бути лжепророком і догоджувати примхам людей, замість того, щоб вести їх до Небесного Царства. Якщо ж він старається справді подобатися Богові, то його життя є радше тернистим шляхом. На цьому тлі ми краще зрозуміємо, ким хочемо бути: фарисеями, які насміхалися з Ісуса Христа, чи киринейцем, який допомагав Йому нести хрест.

Дорогі у Христі! Починаємо 2009 рік — Рік християнського покликанння з особливим наголосом на священичому покликанні. Думаймо про себе, про своє покликання. Застановімося і над покликанням до священичого стану, бо всі ми хочемо бачити наших священиків взірцевими Божими слугами, зміст життя яких — вести довірені їм душі до Небесного Отця. Разом з Ісусом Христом, Первосвящеником, молімося та підтримуймо наших священиків і дияконів.

Благословення Господнє на вас!

+ЛЮБОМИР

Дано у Києві,
при Патріаршому соборі
Воскресіння Христового,
31 грудня 2008 року

МОЛИТВА СЛУГИ БОЖОГО МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО ПРО ДОБРЕ УКРАЇНСЬКЕ ДУХОВЕНСТВО, ЯКУ ПОРУЧАЄМО МОЛИТИСЯ УСІМ ВІРНИМ НАШОЇ ЦЕРКВИ

Господи, Господи, поглянь з неба, подивись і відвідай виноградник, який насадила правиця Твоя.

Нехай всемогутня Твоя Рука буде завжди над цим народом, що його Ти полюбив. Дай йому, Предвічний Боже, у кожному поколінні, аж до кінця світу, єпископів і священиків святих, повних Твого Духа, — пастирів й учителів Твого Закону, що вміли б незмінно зберігати правду Твого святого Об'явлення та з любов'ю навчати й вести цей великий нарід.

Даруй українському духовенству ласку ніколи не боятися пожертвування, де тільки йде про Твою славу й добро цього народу.

Розпали в серцях українських священиків духа ревності про спасіння душ. Відкрий перед їхніми очима премудрість Твого Об'явлення і дай їм високе почуття святості того діла, до якого Ти їх покликав. Благослови їхню працю і їхні наміри. Хорони від усякого лиха. І єднай їх Твоєю благодаттю, щоб любов'ю були одно, — як Ти, Отче, зі Сином і Син з Тобою. Амінь.

ДЛЯ СЛАВИ БОЖОЇ І ДОБРА ВІРНИХ
ВІДНОВЛЕННЯ ПРОВІНЦІЇ СВЯТОГО МИКОЛАЯ ЧСВВ НА ЗАКАРПАТТІ

Підготував о. Корнилій ЯРЕМАК, ЧСВВ

Декретом Генеральної управи Василіянського чину Святого Йосафата від 6 грудня 2008 року на основі постанов Капітули Провінції Найсвятішого Спасителя в Україні і IX Римської Генеральної Капітули 2008 р., вислухавши Радників Провінції Найсвятішого Спасителя в Україні, за згодою Головних Радників, згідно з Правилами Чину святого Василія Великого, проголошено про відновлення Провінції святого Миколая на Закарпатті, яка є повноправною правонаступницею Провінції св. Миколая, яка існувала до її насильницької ліквідації 1947 року. Провінція св. Миколая, що є складовою частиною Василіянського Чину св. Йосафата (ЧСВВ), у даний час об'єднує наступні монастирі: Благовіщення Пресвятої Богородиці в с. Бороняво, св. Миколая в с. Малий Березний, св. Михаїла в с. Імстичево і св. Миколая в м. Мукачево.

Капітула провінції святого Миколая на Закарпатті (збори всіх ченців з довічною професією), відбудеться у монастирі св. Миколая у Малому Березному з 2 по 4 лютого 2009 р. Б. Її завдання – обрати кандидата на становище протоігумена Провінції, його ради та розгляд справ провінції.

При цьому варто наголосити, що відновлення Провінції святого Миколая на Закарпатті – це радісна подія, оскільки завдяки цьому з'являться нові можливості тісної співпраці та більшої мобільності ченців Провінції, швидшого реагування та глибшого розуміння специфічних потреб і запитів вірних даного регіону. Прикладом для майбутньої праці повинна послужити ревна, самовіддана і жертовна апостольська праця та виховничо-просвітницька діяльність наших попередників до моменту ліквідації Провінції святого Миколая, які в нелегких умовах зуміли успішно виконувати своє покликання для слави Божої і добра вірних.

Разом з цим варто наголосити, що Василіянський Чин в Україні залишається єдиним і цілісним, між двома провінціями продовжуватиметься, а навіть поглиблюватиметься тісна співпраця в душпастирській, науковій та інших сферах. Відновлення Провінції – це знак дозрівання Чину до виконування і нових завдань, розбудови, структурування та розвитку Чину. Очевидно, що подальший розвиток потребуватиме створення нових провінцій Чину, особливо на теренах Східної України, і саме тому відновлення Провінції святого Миколая є добрим та радісним знаком для Церкви та Василіянського Чину.

ВАСИЛІЯНСЬКА ПРОВІНЦІЯ СВЯТОГО МИКОЛАЯ НА СРІБНІЙ ЗЕМЛІ

о. Веніямин ДОВГАНИЧ, ЧСВВ

Посилаючись на історичні документи, можемо впевнено сказати, що початок чернечого життя на українських землях потрібно шукати ще перед прийняттям християнства великим князем Володимиром (980-1015). Адже всі ми знаємо, що Давня Русь була відкритою для всіх культурних і релігійних впливів, які приходили разом з торговельними відносинами з сусідніми країнами. Тому християнство, ще задовго до хрещення Русі-України, почало проникати і здобувати собі послідовників серед слов'янських племен.

Початки християнства, а з ним і початок чернечого життя на українських землях,

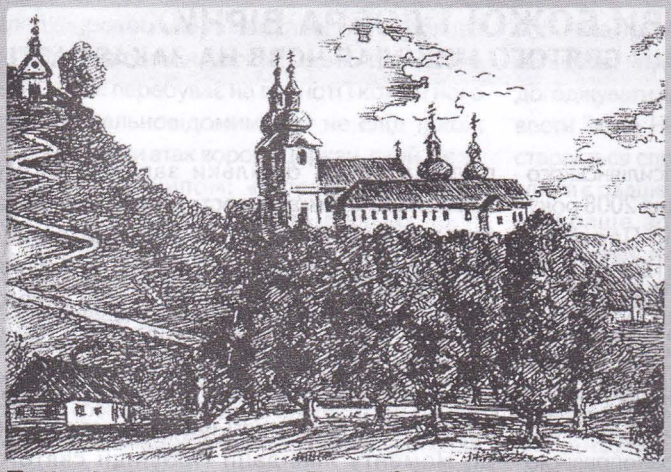

■ *Малоберезнянський монастир. Гравюра з другої половини XIX ст.*

потрібно шукати не в Києві, а недалеко від Карпат, у зв'язку з місійною працею св. слов'янських Апостолів Кирила й Методія та їхніх учнів наприкінці IX ст. Із західноукраїнських земель християнство згодом почало проникати і в київські сторони. Хоча існують й інші теорії, з якими ми також не можемо не погодитись, але все зводиться до одного: християнство прийшло на Україну, і не важливо в якому столітті, важливо те, яку роль воно відіграло і відіграє зараз в історії українського народу, в його культурному та духовному розвитку.

На Західній Україні важливу роль відіграє Чин св. Василія Великого. Про нього можна впевнено сказати, що він найтісніше пов'язаний з життям українського народу. Історія Чину св. Василія Великого, — це важлива сторінка загалом української історії, — світлі картини всього українського життя.

Головним осередком монашого життя на Закарпатті став Свято-Миколаївський монастир на Чернечій горі біля Мукачева. Тут, при Свято-Миколаївському монастирі осіли також закарпатські владики, звідки і пішла назва Мукачівської єпархії. Наприкінці XVI-го століття Свято-Миколаївський монастир у Мукачеї став визначним осередком і розсадником духовного життя на Закарпатті. Монаше життя у Срібній Землі розквітало за правилами св. Василія Великого. Також важливу роль виконував Свято-Михайлівський монастир в Грушеві, де була друкарня, але цей монастир зруйнували в XVII ст. Важливу роль в становленні Василіянського Чину відіграв митрополит Йосиф В. Рутський та св. Йосафат, під їхнім керівництвом відбулася реформа й об'єднання українсько-білоруських монастирів в Конгрегацію Пресвятої Трійці, а пізніше — у Чин Святого Василія Великого.

Ще одним «велетнем духа» Срібної Землі був протоігумен о. Йоанникій Базилович, ЧСВВ, за життя якого діяльність монаших монастирів набула найбільшого розквіту, цей період називають «Золотою добою», і тривала вона до смерті славнозвісного протоігумена.

Але 1772 року далекосяжні й сумні наслідки освіченого абсолютизму і секуляризму в релігійному житті Австрійської імперії, під владою якої перебували і західноукраїнські землі, далися взнаки, що негативно позначилось на духовному житті Закарпаття. Роки боротьби і спротиву мадяризаційній політиці довели Закарпатську провінцію Отців Василіян до жалюгідного стану. Тому синод духовенства Мукачівської єпархії, який відбувся в Ужгороді 8-10 листопада 1903р. під проводом єп. Юлія Фірцака,

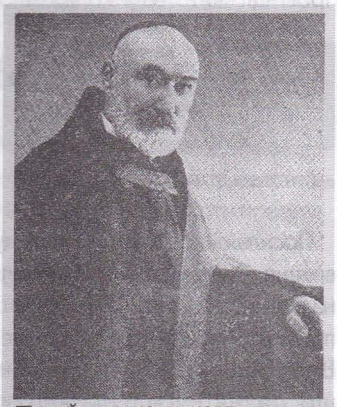

■ *о. Йоаким ХОМА, ЧСВВ протоігумен*

стурбований сумним станом Отців Василіян на Закарпатті, займався також питанням монашої реформи. На синоді владиці представили план реформи, що її мали провести Отці Василіяни з Галичини або угорські Отці Єзуїти. Владика Фірцак не бажав реформи за допомогою угорських Отців Єзуїтів, боячись зугорщення завмираючого Чину, що завдало б значної шкоди національному відродженню Закарпаття. Тим самим прихильники мадяризації противились проведенню реформи вже зреформованих Василіян з Галичини. Тому було вирішено зреформувати закарпатських василіян їхніми «власними силами».

Започаткувати реформу єп. Фірцак планував зі спорудження нового монастиря в Ужгороді, де мали осісти новіціат, схоластикат і студії богослов'я, оскільки отримав дозвіл від Апостольської Столиці, яка звеліла закарпатським василіянам якнаскорше спорудити монастир в Ужгороді й провести реформу. Справою реформи мав зайнятися молодий протоігумен, о. Йоаким Хома, ЧСВВ. Але внаслідок війни закарпатські монастирі зазнали політичного поділу: Біксадський монастир опинився на території Румунії, Маріяповчанський у Мадярщині, а Краснобрідський і Буківський під час війни знищили. На Закарпатті залишилися тільки монастирі Мукачівської єпархії, а саме: в Мукачеві, Ужгороді, Малому Березному, Бороняві та Імстичеві. Всі вони опинилися на території новоствореної Чехословаччини. Позбувшись таким чином мадярської опозиції, о. протоігумен Хома почав переговори про здійснення реформи з галицькими Василіянами. Так 28 лютого 1921 року у Мукачівському монастирі був урядово відкритий реформований новіціат. З Мукачавського монастиря реформа поступово поширилась і на інші монастирі.

блаженний П.ГОЙДИЧ, ЧСВВ, перший чернець реформ. василіян

Першим ченцем реформованих василіян став блаженний Павло Гойдич, ЧСВВ, пізніше пряшівський єпископ.

Однією з визначних подій було те, що Василіяни постаралися набути старовинну чудотворну ікону Матері Божої, яку 1926 р. перевезено до Мукачівського монастиря, і під її покров було посвячено весь закарпатський народ.

А 2 квітня 1932 року Священна Конгрегація канонічно створила закарпатську Василіянську провінцію під назвою Провінція святого Миколая. Відтак першим протоігуменом став о. Полікарп Булик, ЧСВВ. Реформа закарпатських василіян виправдалась не тільки відродженням чернечого життя і численними покликаннями, але також успішністю праці зреформованих ченців, які завзято трудилися для піднесення релігійного й культурного життя на Закарпатті. З того часу закарпатські василіяни, як пише о. Михайло Ваврик, ЧСВВ, ішли «від успіху до успіху та йшли крок-у-крок зі своїми братами із-за Карпат». Таким чином після Галицької Провінції була це найсильніша гілка Василіянського Чину напередодні другої світової війни».

Основною працею Отців Василіян було і є

Отці василіяни Закарпаття. 30-ті роки XX ст.

виховання молоді. Відкрито монастирські школи, 1749 року розпочала свою діяльність перша учительська семінарія, при Краснобрідському монастирі існувала філософська школа, 1937 року відкрито приватну класичну гімназію, в якій викладали українською мовою. Також було відкрито Василіянську друкарню в Ужгороді, де видавалося багато духовної літератури, журнали. Розквітали також релігійні товариства: «Апостольство Молитви», «Борці Христа» і «Марійська Дружина», а їхні пластові курені були одними з найкращих. Важливу наукову і культурну роль відіграв давній архів і бібліотека Отців Василіян на Чернечій горі в Мукачеві. Туди часто приїжджали вчені навіть із-за кордону, щоби зачерпнути з досі ще не використаного скарбу минулого Срібної Землі.

Але все, чого досягли василіяни, вся їхня праця, яка сприяла піднесенню Закарпатського краю, зазнала невимовних втрат під час багатьох років воєнного лихоліття.

1939 року перестала існувати Чехословаччина. Мадяри окупували Карпатську Україну і прогнали всіх монахів Свято-Миколаївської Провінції. Тих, хто чинив опір, безжалісно переслідували та ув'язнювали. 1940-го всі Василіянські монастирі на Закарпатті були об'єднані у так звану Провінцію Василіянського Чину св. Йосафата в Мадярщині з осідком в Маріяповичі.

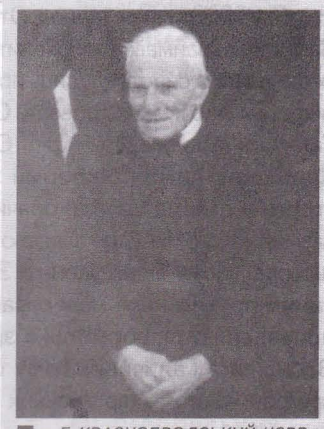

■ о. Б. КРАСНОБРОДСЬКИЙ, ЧСВВ

Та вже під кінець 1944-го — на поч. 1945 року Мадярщина опинилася в руках більшовиків. Тоді монастирі поодиноких національних груп Василіянської Провінції в Мадярщині залишились знову поділені політичними кордонами.

Радянська окупація спершу не давала підстав до якихось побоювань. Німецькі війська покинули Ужгород. Народ навіть привітно прийняв радянські війська. А радянська армія натомість увійшла в Закарпаття вперше, тому робили все, щоби здобути собі прихильність народу. Вони ввели в оману навіть духовенство, вдаючи, що не мають нічого проти Греко-Католицької Церкви. 29 червня 1945 року Закарпатська Україна була приєднана до УРСР, тим самим формально увійшла до складу СРСР. Тоді розпочались найжахливіші сторінки історії Василіянського Чину, який більшовики безжально ліквідовували. 24 березня монастир на Чернечій горі було передано православній єпархії, а 32 монахів з

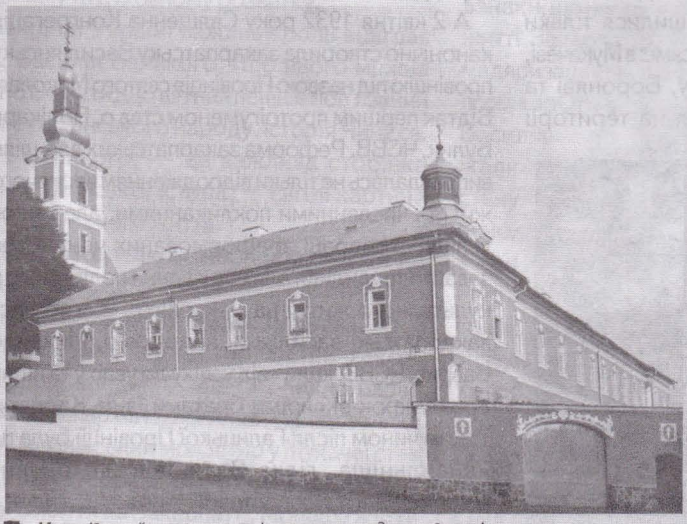

■ *Мукачівський монастир — історична спадщина василіян. Тепер православний жіночий монастир*

Боронявський монастир — одне з відпустових місць Закарпаття

Із виходом Унійної Церкви з підпілля з'явилися чисельні монаші громади. Серед них чільне місце в духовно-релігійному житті вірних Греко-Католицької Церкви посідає ЧСВВ. 1990 року всі монастирі ЧСВВ на Закарпатті були приєднані до Василіянської Провінції Найсвятішого Спасителя в Україні, оскільки для власної автономії потрібно не менш ніж чотири монастирі та двадцять монахів-богословів. А на той час було повернуто тільки три монастирі: в Бороняві, частково в Імстичеві та в Малому Березному. Мукачівський монастир і надалі перебуває в посіданні Православної Церкви Московського Патріархату. Монастир в Ужгороді — в користуванні Ужгородського університету. 2009 рік можна сміливо вписати в історію як рік відродження Василіянської Провінції на Закарпатті. Адже пройшло немало часу, як Україна стала незалежною, що сприяло відродженню духовного життя Греко-Католицької Церкви. Зараз на Закарпатті діє 3 монастирі, а саме: Імстичівський, Боронявський та Малоберезнянський, зводять монастир в м. Мукачеві. На сьогодні Провінція Святого Миколая в Україні у 4 монастирях нараховує 27 членів, у тому числі: 13 ієромонахів, три диякони, п'ять братів-професів, 3 новомонахи, один новик і два кандидати.

Мукачева переселили до найменшого й найбіднішого монастиря — в Імстичеві. 22 серпня 1947 р. влада домагається закриття монастирів у Бороняві й Малому Березному. Тоді ж було запропоновано о. Івану Сідею, ЧСВВ, та о. Борису Краснобродському, ЧСВВ, закрити обитель в Імстичеві, але вони відмовились. У відповідь на це, в приміщенні монастиря було відкрито школу для неповноцінних дітей, а з монастирської церкви зроблено склад. 1947 року Імстичівський монастир перетворили на своєрідний «концтабір» для утримання усіх закарпатських Василіян, звідки їх заарештували і виселили до Сибіру і Казахстану. 1950 року було ліквідовано останній монастир в Імстичеві. Але більшовики не перемогли цим. Монахи-василіяни, як й інші греко-католицькі священики Мукачівської єпархії, продовжували свою пастирську діяльність. Ті, кому вдалось уникнути арешту, надалі проповідували Слово Боже, хрестили, вінчали, але вже підпільно. Протоігуменом підпільних василіян був о. Антоній Мондик, ЧСВВ, і виконував цей уряд до своєї смерті 1986 р. Після нього цей уряд перейняв о. Павло Мадяр, ЧСВВ, який був знаний на цілі Закарпаття не лише за свою апостольську діяльність (його навіть називали «новим апостолом Павлом»).

о. Павло МАДЯР, ЧСВВ

ЖИТТЯ ЯК ПОКЛИКАННЯ

о. Мартин ХАБУРСЬКИЙ, ЧСВВ

Коли запитуємо сьогодні молоду людину, для чого вона живе, дуже рідко почуємо більш-менш зрозумілу відповідь. І молоді, і старші часто відповідають «заштампованими» виразами про те, що ми «маємо», «мусимо», що нам «потрібно». Коли ж запитати: «для чого особисто ТИ живеш», бесіда нерідко заходить у глухий кут. Не кожен може сформулювати зміст свого життя, тобто висловити те, задля чого він живе.

То ж для чого живе людина, що це таке, — «життя», і звідки воно береться?... Коли повернемося до появи на землі першої людини, то побачимо, що вирішальну роль у творенні життя відіграє Бог: «Тоді Господь Бог утворив чоловіка з земного пороху та вдихнув йому в ніздрі віддих життя, і чоловік став живою істотою». (Бут. 2, 7). Тобто Адам отримав своє життя безпосередньо від Бога, Котрий вдихнув у нього віддих Свого життя.

Іншими словами, Бог *покликав* людину до життя, тобто покликав від «небуття» до «буття», вдихнувши в Адама віддих життя, Бог покликав його до участі у житті, яким жив сам Бог. Отже, наше життя — це дар нам від Бога, це запрошення до участі у Божому житті, це покликання жити «повнотою життя», про яку пригадує нам Христос.

Сучасна людина дуже часто проживає своє життя без усвідомлення свого покликання і відповідальності за його реалізацію. Сучасні богослови для окреслення стану людини вживають вираз «епоха людини без покликання». І справа тут зовсім не в тому, що сучасна людина не покликана Богом, а радше в тому, що вона живе своє життя так, неначе б воно жодним чином не було пов'язане із Творцем. І дійсно, сьогодні пропагується якраз те, що нищить життя, і людина, піддаючись такій пропаганді, поводиться зі своїм життям як зі своєю абсолютною власністю.

Надмірний індивідуалізм, антропоцентризм, що межує з егоцентризмом, сприяють тому, що людина ставить у центр свого буття не зв'язок із Творцем, але радше свої потреби, свої амбіції, свої плани тощо. Персона вважає себе абсолютним власником свого життя, тому і розпоряджається ним на свій розсуд. В цьому якраз і криється велика небезпека втратити, знищити своє життя.

Покликання, — це Божий задум, Божий план щодо кожної людини. Тому нема людини «без покликання». Кожна людина покликана Богом до життя, сотворена на «образ і подобу Божу», покликана до участі у Божому житті, бути співрозмовником Бога: слухати і відповідати. У цьому слуханні, в цьому діалозі з Богом людина здатна пізнати єдиний неповторний сенс свого життя, розкрити красу Божого запрошення, Божої пропозиції, свобідно прийняти цю пропозицію і згідно з нею реалізувати своє життя.

Тут і виникає перша трудність в реалізації покликання: пізнати, зрозуміти, прийняти. Це все потребує зусилля, щоб подолати, найперше, власний егоїзм, власні бажання, власні задуми щодо свого життя і довіритись Богові, прийнявши це запрошення. Усвідомлення, розуміння краси, величі Божого задуму спонукає волю прийняти цей задум як єдиний дороговказ в житті людини.

Кожну людину Бог кличе особисто, «на ім'я». Це значить, що кожна людина покликана Богом індивідуально, особисто і має теж дати персональну відповідь. Кожна людина також отримує від Бога особливий дар, щоби мати змогу це своє покликання

зреалізувати якнайповніше. Дуже часто ми, зачаровані величчю покликання Пречистої Діви Марії, яка стала Матір'ю Божого Сина, кажемо «вибрана Богом!» Так, Марія дійсно вибрана Богом перед віками, обдарована потрібними дарами, зокрема Непорочно Зачата, приготована вихованням при храмі, але в момент Благовіщення вона була свобідною вибирати: прийняти чи не прийняти Боже запрошення. Вона сказала своє «так» і таким чином зреалізувала в повноті отримані від Бога ласки. Кожна людина вибрана Богом і покликана до певної місії, і лише сповняючи цю місію, зможе зреалізувати свої дари.

Покликання — це персональне запрошення, і тому скільки людей, — стільки й покликань. Проте є й загальні покликання, які звернені до всіх: покликання до життя; покликання до святості. Потрібно завжди пам'ятати, що ініціатива покликання завжди походить від Бога, а особа мусить відповісти на Боже запрошення.

Сучасна людина боїться бути слабкою, бути «іншою», не такою, як решта, тому завжди старається забезпечувати собі силу і владу, підлаштовуватись до певних умов, і це також відбилося на виборі життєвого шляху молодих людей: вони вибирають дуже часто не своє покликання, а те, що може принести силу, владу, матеріальне забезпечення. Також інколи ще можна почути суперечку про те, хто важливіший. Кожне покликання є безцінним в очах Божих.

Гідність нашого покликання не полягає в тому, що ми вибираємо, а в тому, хто нас кличе, згідно зі словами Ісуса Христа: «Не ви Мене вибрали, а Я вас вибрав і призначив, щоб ви йшли і плід принесли, та щоб тривав ваш плід.» (Ів. 15, 16). Отож, кожне покликання має конкретне завдання і конкретну ціль: принести відповідні плоди. Бо «Всяке дерево, що не родить доброго плоду, рубають і в вогонь кидають» (Мт. 7, 19).

Важливим плодом реалізації покликання всіх і кожного є також прагнення до єдності. Покора, лагідність, терпеливість, взаємне приймання одне одного у любові, — необхідні елементи для того, щоби зростати в єдності, яка, своєю чергою, є також об'єднавчим діянням Святого Духа в кожному і у всіх на усіх рівнях: особистому, церковному і на рівні спільноти.

Звідси випливає, що покликання кожної людини не можна розглядати ізольовано від покликання цілого людства. Кожен християнин живе власну історію спасіння у контексті історії загального спасіння людства. Що більше: від реалізації одного покликання часто залежить реалізація кількох інших. Сьогодні постає проблема покликання взагалі, і зокрема проблема покликання до богопосвяченого життя. Коріння браку духовних покликань слід найперше шукати в легковаженні або й зловживанні покликанням до батьківства і материнства. Чоловік і жінка покликані співпрацювати із Богом в творенні нового Життя, і скільки б разів не були покликані стати батьками, мають з готовністю відгукнутись на це запрошення.

Покликання не є чимось статичним, незмінним, що ми здобули раз і назавжди! Покликання — безперервний ланцюг, складений послідовно з Божих запрошень і людських відповідей. Це ціле життя, прожите в безперервному спілкуванні з Богом і сповненні Божої волі.

У кожному кроці, в кожному виборі християнина має виявлятись повнота свободи і готовість у всьому підпорядковувати свою волю Божій волі.

Кожне покликання полягає в тому, щоби бути учасниками Божого задуму спасіння у Христі. Таке покликання є діянням Святого Духа, що встановлює між християнами надприродний зв'язок, звіщаючи їм повноту Божих дарів. Звідси випливає, що наша поведінка має бути такою, щоб не скомпрометувати цей зв'язок, а укріпити його.

РАДУЙСЯ, БЛАГОДАТНА

Ігор САВ'ЯК

Радуйся, благодатна Богородице Діво,
бо з Тебе засяяло Сонце правди,
Христос Бог наш,
що просвічує тих, що в темряві
(Тропар празника)

Коло свят завершується празником Господнього Стрітення, який святкуємо (02)15 лютого, на сороковий день після Христового Різдва. Цей празник своїм змістом тісно пов'язаний з Христовим Різдвом, бо як у Різдві, так і тут Христос при своїм пожертвуванні у святині об'являє нам Свою божественність. Від зустрічі Божої Дитини і Його Пресвятої Матері з праведним Симеоном і сам празник у Східній Церкві називається Стрітенням. Візьмемо до уваги три питання: основу празника, його встановлення та дух богослужіння.

Празник Стрітення засновується на події з життя нашого Спасителя, яку записав святий євангелист Лука (2, 22-40). Закон Мойсея приписував, щоби кожна жінка після народження дитини 40 днів не сміла входити до храму, бо в той час вона вважалася нечистою. Ці 40 днів називалися днями очищення. Після закінчення цих днів мати новонародженої дитини приходила до храму і приносила жертву очищення. Багатша жінка жертвувала однолітнє ягня на всепалення та молодого голуба або горлицю, а вбога повинна була принести пару голубів або пару горлиць. Пречиста Діва Марія, як Божа Мати, не була зобов'язана до обряду очищення, бо освятилася Христовим Різдвом, як каже кондак празника: «Утробу Дівичу освятив Ти різдвом Твоїм». Та все-таки вона в покорі виконує припис закону і приносить у жертву дві горлиці.

Крім того, над первородним хлопчиком 40 дня відбувався ще обряд пожертвування Богові і його викуплення. Той, хто повинен був освятити й викупити всіх людей, дозволяє, щоб найперше сам був посвячений Богові і викуплений. «Предвічний Бог, — каже литійна стихира, — що колись на Синаю дав закон Мойсееві, сьогодні являється як Дитина. Як Творець закону Він виповняє закон, і по закону приноситься у храм і дається старцеві».

На окрему увагу заслуговує тут ще зустріч Божого Дитяти і його Пречистої Матері з праведним Симеоном. Святий Лука каже, що Симеон «був праведний та побожний, очікував утіхи Ізраїля, і Дух Святий був на ньому. Йому було відкрито Святим Духом, що не бачитиме смерти перш, ніж побачить Христа Господа» (2, 25-26). За Божим просвіченням Симеон у Дитятку Ісусі пізнає Месію, бере Його на свої руки і гарною молитвою дякує Господеві Богу за ласку, що його очі побачили обіцяного Спасителя. Наша Церква відправу вечірні кожного разу завершує молитвою Симеона «Нині відпускаєш...». Старець Симеон пророкує Пресвятій Богородиці її майбутню жертву і терпіння задля Ісуса Христа.

Празник Господнього Стрітення започатковано в Єрусалимі в другій половині IV ст. Першу згадку про нього подає паломниця С. Етерія у своєму щоденнику, де називає його «40 днем після Богоявлення». Його святкування описує так: «Сороковий день після Богоявлення святкується дійсно з найбільшою урочистістю. Цього дня йде процесія до храму Воскресіння, де всі збираються на Літургію. Правиться за приписаним порядком з найбільшою урочистістю, наче на Пасху. Усі священики

проповідують і також єпископ. Усі вони пояснюють текст Євангелія, де говориться, що 40 дня Йосиф і Марія принесли Господа до храму» (Гл. 26).

З Єрусалима празник поширився на увесь Схід, але лише в VI ст. за цісаря Юстиніяна (527-565) він набуває особливого значення.

Причинами урочистого святкування Стрітення були дві надзвичайні події: морова зараза в Царгороді й околиці та землетрус в Антіохії. У кінці 541 року в Царгороді і його околиці з'явилася морова зараза, через яку кожного дня гинули тисячі людей. Так тривало три місяці. А до того в Антіохії відбувся великий землетрус. Передання каже, що в той час один праведник мав об'явлення від Бога, що нещастя, яке сталося в державі, відійде, коли буде встановлене урочисте празнування Господнього Стрітення. 542 року, за наказом цісаря Юстиніяна, відбулося урочисте святкування празника і пошесть відійшла.

Зі Сходу у V ст. празник Стрітення перейшов до Риму, звідси в VII ст. — до Франції та Іспанії, а в VIII ст. — до Німеччини. Його встановлення на Заході одні приписують папі Геласію (†496), а інші — папі Григорію Великому (†604). Звичай процесії зі свічками на Стрітення, напевно, запровадили за папи Сергія (687-701). Цей звичай досить швидко прийшов з Риму до Єрусалима й інших міст Палестини. Кирило Скитопольський (†557) у своєму «Житті святого Теодосія Великого» оповідає про багату жінку римського урядовця на ім'я Ікалія, яка між Єрусалимом і Вифлеємом збудувала гарну церкву на честь Пресвятої Богородиці і там завела звичай святкувати празник Стрітення зі свічками. Про цей звичай говорить також єрусалимський патріарх Софроній († к. 641) у своїй проповіді на празник Стрітення. Світло свічок — гарний символ правдивого Божого світла, що ним є сам Господь наш Ісус Христос.

Носіння свічок процесією на Стрітення ще раніше було в практиці в Олександрії. Кирило Олександрійський (†444) у своїй проповіді про принесення Дитяти Ісуса до храму згадує про носіння свічок цього дня в Олександрії. Про таку саму практику в Анкирі говорить Теодот Анкирський (†446). Звичай благословляти свічки на Стрітення прийшов аж після X сторіччя. Вперше про нього згадує Римсько-германський служебник з XII ст.

■ *Стрітення Господнє*

Празник Стрітення на Заході первісно був Господським і щойно набагато пізніше став вважатися Богородичним та називатися Очищення Пречистої Діви Марії, або Пожертвування Ісуса у святині. Нові приписи латинської Церкви з Другого Ватиканського Собору знову поставили Стрітення серед Господських празників.

У Східній Церкві Стрітення належить до Богородичних празників і подекуди має також назву Стрітення Пресвятої Богородиці.

Цей празник має один день перед- і сім днів попразденства. На цей день існують проповіді багатьох Отців і Вчителів Східної Церкви. Службу

празника написали святий Андрій Критський, святий Йоан Дамаскин, святий Косма Маюмський, патріярх Герман і Йосиф Студит. Наступного дня після Стрітення Східна Церква святкує пам'ять праведних Симеона й Анни.

Дух богослужби Стрітення є той самий, що й дух Христового Різдва і Богоявлення: прославити Богоявлення на землі, звеличити Христове божество та віддати честь Пречистій Діві Марії як Богоматері. Про глибокий зміст і значення празника говорить у своїй проповіді на цей день святий Кирило Олександрійський. «Предвічний, — каже він, — мале Дитятко і древній днями (себто Бог). Дитя при грудях і Творець віків. Бачу Дитину і пізнаю Бога. Дитя кормиться і світ удержує. Дитя плаче і світові дає життя і радість. Дитина в пеленках і мене звільняє від гріховних пелен... Це Дитя славлять ангели, Йому поклоняються архангели, перед Ним дрижать Власті, Його вихвалюють сили, Йому служать херувими, Його благословлять серафими, Його славить сонце, Йому служить місяць, Його слухає природа, Йому коряться джерела і моря... Це Дитя поконало смерть, побідило диявола. Знищило клятву... стерло гріхи, осудило єресі, прикрасило все створіння, спасло Адама, обновило Єву, призвало народи, освятило світ... Тож усі світло зустрічаймо Господнє Стрітення... Так цей день прикрасімо свічками, як годиться синам світла, і істинному Світлові-Христові принесімо свічки з душевними світлами» *(Пролог, Ч. І).*

■ *старець Симеон з Ісусом*

Стихири вечірні і сідални, канон та стихири утрені — це один величний гімн слави в честь Христового Богоявлення, у честь предвічного воплочення Бога-Слова та в честь Пресвятої Богородиці. Ця мала Дитина, що її сьогодні батьки принесли до храму, це Бог предвічний, що дав закон Мойсеєві на горі Синай: «Сьогодні Той, — співаємо на стихирах літії, — що колись був дав закон Мойсеєві на Синаю, повинується задля нас приписам закону, бо змилосердився над нами... Сьогодні Симеон бере на руки Господа слави, що його спершу Мойсей у темряві бачив, як на Синайській горі давав йому таблиці... Творець неба й землі сьогодні носиться на руках старцем Симеоном».

Дитятко, що Його сьогодні бачимо в храмі, це пророками предсказаний і Богом посланий Месія: «Скажи, Симеоне, — співаємо на стихирах вечірні, — кому ти, тримаючи на руках у храмі, радуєшся? Кому кажеш і кличеш: «Нині я став свобідний, бо видів мого Спасителя?» Це Той, Хто з Діви народився, Він Бог Слово від Бога, що задля нас воплотився і спас людину, Йому поклонімося».

А Мати принесеного до храму Дитяти — це Пресвята Богородиця. «Прикраси твою світлицю, Сіоне, — каже стихира на стиховні вечірні, — і величай Царя-Христа, вітай Марію — небесну браму, бо вона це херувимський престол: вона носить Царя слави». Пречиста Діва Марія не тільки Мати Христова, але вона також наше уповання й наша Заступниця. На 9-й пісні канону утрені її благаємо: «Богородице Діво, надіє християн, покрий, збережи і спаси тих, що на тебе уповають... Богородице Діво, для світу блага Помічнице, покрий і збережи нас від усякої нужди й печалі».

Свята Церква, бачачи велике таїнство Богоявлення і Божої любові до нас, закликає своїх вірних до прослави Христа Господа: «Хай ангельський хор чудується, а ми земними голосами заспіваймо пісню, бачачи невимовне Боже зшестя. Той, що перед Ним дрижать небесні сили, Його сьогодні обіймають старечі руки єдиного Чоловіколюбця» *(Сідален утрені).*

Праведному Симеону було обіцяно, що він не помре, доки не побачить Христа-Спасителя. На сороковий день після Різдва Христового Матір Божа Пречиста Діва Марія, за старозавітним звичаєм, принесла Своє Божественне Дитя до храму. На цей час у храмі перебував старець Симеон. Він упізнав Христа Спасителя, взяв Його на руки і промовив чудову молитву, яку ми й донині повторюємо: «Нині відпускаєш раба Твого, Владико... з миром».

При цьому була присутня Анна Пророчиця, яка теж прославляла Бога і говорила про Спасителя всім, хто чекав визволення в Єрусалимі. Цілком ймовірно, що в храмі були й інші люди, але вони не впізнали Христа-Спасителя, не помітили Його...

Свято Стрітення — це свято зустрічей: зустрічі праведного Симеона з Господом, людини — з Богом, Старого Завіту — з Новим. Це свято нашої зустрічі з Господом Ісусом Христом. Людина зустрічається з Богом у молитві, в радості, у стражданні й хворобах, у злиднях і, особливо, у Таїнстві Святого Причастя. Проте часто буває, що ми не помічаємо, не впізнаємо Бога, проходимо повз нього. У чому ж причина, чому так трапляється? Причин багато, і всі вони різні, але найчастіше — це наша сердечна нечистота, що вкриває завісою наші духовні очі, і ми не можемо бачити те, що має бути очевидним. «Блаженні чисті серцем, бо вони Бога побачать», — говорить Сам Господь (Мт. 5, 8). Чистота серця — це перше і найнеобхідніше, що допомагає нам бачити Бога, наблизитися до Нього і жити з Ним і в Ньому. Ось чому так часто Свята Церква від імені всіх і за всіх нас повторює у своїх молитвах: «Серце чисте створи в мені, Боже, і духа правого обнови в нутрі моєму» (Пс. 50, 12).

■ *зустрічаймо Стрітення Господнє зі свічками*

Ми сказали, що Стрітення — це день нашої з вами зустрічі з Христом-Спасителем. Зустрічі ці трапляються упродовж усього нашого життя. Колись наші благочестиві матері (нехай дарує їм Господь Своє милосердя!) принесли і нас з вами до храму й поставили перед Богом. Потому ми виросли, змужніли, набралися розуму і, відвернувшись від Божої стежки, пішли широкими шляхами мирського суєтного життя...

Можливостей зустрітися з Богом безліч. Вони даються нам, земним, як запорука милості Божої, як запорука неминучої останньої і найрішучішої зустрічі після смерті, у житті вічному. Заради цієї останньої зустрічі Свята Церква кличе, Слово Боже вчить, досвід християнського життя підтверджує необхідність якомога частіше зустрічатися з Богом у цьому житті. Про цю неминучу зустріч треба пам'ятати, до неї треба готуватися. Остання зустріч не залежить від нашого бажання: можна в цьому світі свідомо чи несвідомо нехтувати зустрічами з Богом, відкидати їх, але та, остання, не залежать ані від нашого бажання, ані від нашої готовності.

НОВИЙ ЄПИСКОП ДЛЯ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ В АРГЕНТИНІ

14 січня 2009 року у Ватикані повідомлено про те, що Святіший Отець Венедикт XVI благословив рішення Синоду єпископів Української Греко-Католицької Церкви про призначення всесвітлішого отця доктора Святослава Шевчука, ректора Львівської духовної семінарії Святого Духа, єпископом-помічником єпархії Покрова Пресвятої Марії в Буенос-Айресі в Аргентині. Новому єпископу уділено титулярний престол Castra di Galba. Отець Святослав ще студентом був одним із тих, кого тодішній єпархіальний єпископ УГКЦ в Аргентині, владика Андрій Сапеляк, запросив до цієї держави, щоби вони вивчали богослов'я, а потому були душпастирями для вірних нашої Церкви в Аргентині. За цей час він вивчив іспанську мову та пізнав культуру цієї країни. Коли обирали кандидата на єпископа для греко-католиків Аргентини, вибір, з огляду на цю первісну ідею про його служіння у цій державі, впав саме на о. Святослава.

Існує велика надія, що о. Святослав зі собою принесе ті прикмети, які так необхідні для скріплення та розбудови нашої Церкви в Аргентині, де за офіційними даними проживає триста тисяч вірних УГКЦ. Найбільшою проблемою цієї єпархії є обмежене число священиків. Отець Святослав, який дотепер був ректором Львівської духовної семінарії, зможе знайти священнослужителів, які були б готові поїхати послужити для вірних Церкви у південноамериканському регіоні.

Отець-номінат Святослав Шевчук народився 5 травня 1970 року у Стрию, Львівської обл. Дияконські свячення прийняв 1994-го з рук владики Филимона Курчаби, а священичі — того ж року з рук блаженнішого Мирослава Івана Любачівського. Навчався у Центрі філософсько-богословських студій «Дон Боско» в Буенос-Айресі в Аргентині, Львівській духовній семінарії, Папському університеті св. Томи Аквінського в Римі, де з відзнакою захистив докторат в галузі богословської антропології та основ морального богослов'я візантійської богословської традиції. Служив префектом, пізніше віце-ректором, а з червня 2007 року — ректором Львівської духовної семінарії Святого Духа, одночасно виконуючи служіння віце-декана богословського факультету Львівської богословської академії (пізніше УКУ), голови секретаріату та особистого секретаря блаженнішого Любомира, керівника Патріаршої курії у Львові.

■ *отець-доктор Святослав ШЕВЧУК*

Єпископська хіротонія о. Святослава Шевчука відбудеться у день празника Благовіщення Пресвятої Богородиці 7 квітня 2009 року у Львові, в Архикатедральному соборі Святого Юра на Архиєрейській Літургії об 11 годині. Святителями будуть блаженніший Любомир, верховний архиєпископ Києво-Галицький, владика Ігор Возьняк, архиєпископ Львівський, та владика Михаїл Микицей, правлячий єпископ єпархії Покрова Пресвятої Марії в Буенос-Айресі.

Святіший Отець Венедикт XVI іменував владику Діонісія Ляховича, ЧСВВ, Апостольським візитатором для українців греко-католиків в Італії та Іспанії, одночасно відкликаши від виконання цих обов'язків владику Гліба Лончину, який виконував даний уряд від 2004 року. Служіння Апостольського візитатора призначається згідно із потребами та можливостями Церкви та осіб. У зв'язку із призначенням владики Діонісія

Апостольським візитатором для українців греко-католиків в Італії та Іспанії він перестав виконувати обов'язки Куріального єпископа та члена Синоду єпископів Києво-Галицького Верховного Архиєпископства. При цьому він залишається членом Патріаршого Синоду Єпископів УГКЦ.

ІЄРЕЙСЬКІ СВЯЧЕННЯ В ЛУЦЬКУ

о. Йосафат КОВАЛЬ, ЧСВВ

4 січня 2009 року, в неділю перед Різдвом Христовим, у Луцьку, «столиці Волині», в храмі святого Василія Великого, що при василіянському монастирі, відбулася урочиста подія — ієрейські свячення трьох василіянських дияконів: Миколи Мар'яна Яреми, Гавриїла Владислава Тимчика та Іллі Івана Сірука, — які уділив преосвящений владика Йосафат Говера, Екзарх луцький.

Наприкінці минулого року диякони Микола, Гавриїл та Ілля успішно завершили навчання у Василіянському інституті філософсько-богословських студій ім. Йосифа Велямина Рутського, що у Брюховичах. Це перший випуск василіянських студентів, які закінчили повний курс богослов'я у цьому інституті.

Урочиста Архиєрейська Свята Літургія, яку очолив преосвящений владика Йосафат Говера, розпочалася о 12 год. З владикою співслужили: протоігумен Провінції Найсвятішого Спастителя в Україні о. Йоанікій Чверенчук, ЧСВВ, настоятель василіянського монастиря та парафії в Луцьку о. Терентій Цапчук, ЧСВВ, та ще 7 священиків. В урочистостях узяли участь монахи, монахині, родини та знайомі новоієреїв і парафіяни храму.

Під час проповіді владика Йосафат підкреслив значення свята, що наближається, — Різдва Христового. Він також вказав на велич та святість священичого та монашого покликання і закликав молитися до Господа за добрих та ревних священиків у нашому народі.

Після Великого входу владика Йосафат здійснив обряд священичого рукоположення. Отець протоігумен увів дияконів Миколу, Гавриїла та Іллю, вони тричі привіталися з владикою, цілуючи хрест у руці єпископа та його рамено, опісля цілуючи чотири кути престолу. Відтак владика Йосафат прочитав молитви ієрейських свячень. Після цього новопоставлені священики зняли дияконські ризи й були облечені в ієрейські: епітрахиль, пояс, нарукавники та фелон. Нововисвячених ієреїв привітали владика та о. протоігумен, вони стали до престолу й далі разом з усіма священиками служили Святу Літургію.

По завершенні Божественної Літургії хор заспівав «многая літа» Святішому Отцю Венедикту XVI, Папі Римському, Блаженнішому Любомиру, главі УГКЦ, митрополитам, єпископам, священикам та усім вірним. Після цього слово мав о. протоігумен Йоанікій Чверенчук, який найперше подякував Богові за дар життя і покликання нововисвячених ієреїв, подякував їхнім батькам, які віддали їх на службу Богові. Він також склав подяку владиці Йосафату за те, що той радо погодився та уділив ці ієрейські свячення, побажав йому щедрих Божих ласк, здоров'я на многії і благії літа та подарував книгу видавництва «Місіонер» «Святий Василій Великий в українському мистецтві». Отець протоігумен повідомив, що нововисвячені ієреї вже мають призначення для подальшого служіння: отці Микола та Гавриїл їдуть на душпастирську працю до Португалії, — перший до Лісабона, другий до Фатіми, — а о. Ілля служитиме у Володимирі-Волинському. Опісля слово мав о. Гавриїл Тимчик, який від імені нововисвячених ієреїв подякував Богові за ласку покликання, а батькам, Василіянському Чинові — за виховання; також склав подяку всім друзям,

близьким і знайомим, — і присутнім, і тим, котрі не змогли прибути на це торжество.

Нехай же Христос Господь, найвищий Архиєрей і взірець священства, благословить нововисвячених ієреїв на ревне служіння Божому народу.

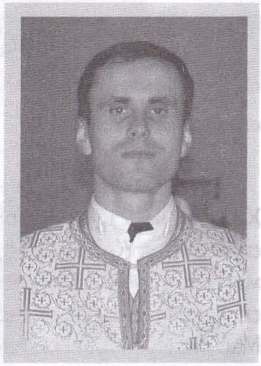

Ієромонах Ілля Іван Сірук народився 3.03.1978 р. у с. Білявинці Бучацького р-ну Тернопільської обл. Закінчивши початкову школу в рідному селі, навчався в Осівецькій середній школі, де 1993-го закінчив 9 класів. Потому навчався у ПТУ № 26 м. Бучача і тут здобув середню освіту та професію пасічника-садівника. У Василіянському Чині перебуває з липня 1995 року, після закінчення Крехівського новіціяту 28.08.1997 р. склав перші обіти, а 14.10.2003 р. — вічні. Виконував чернече служіння у василіянських монастирях в Перемишлі та Золочеві, а з 1999 по 2002 рік перебував у м. Вільнюсі (Литва) та навчався у Вільнюській семінарії св. Йосафата. Після повернення в Україну виконував служіння у Бучацькому монастирі, а з осені 2004 р. розпочав навчання у ВІФБС у Брюховичах, де закінчив програму філософії та богослов'я. Дияконські свячення отримав 23 грудня 2007 р. у Львові з рук преосвященнішого архиєпископа Ігоря Возьняка, ЧНІ.

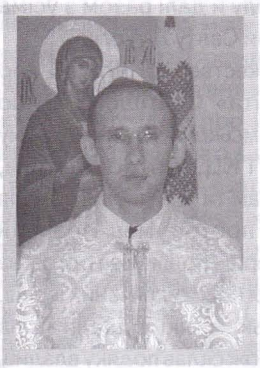

Ієромонах Гавриїл Владислав Тимчик народився 12.04.1981 р. у м. Хуст Закарпатської обл. У Василіянському Чині перебуває з липня 1998 року, перші обіти склав 19.08.2000 р. Після першого курсу у Василіянському інституті філософсько-богословських студій ім. Й. В. Рутського у 2002-2004 роках вивчав філософію у Філософському інституті отців Василіян у Куритибі (Бразилія). Повернувшись до України і склавши 3.07.2005 р. вічні обіти, бр. Гавриїл продовжив навчання у Василіянському інституті філософсько-богословських студій ім. Й. В. Рутського (Брюховичі) і закінчив повний курс богослов'я. Дияконські свячення прийняв 25 серпня 2007 р. у Боронявському монастирі на Закарпатті з рук Преосвященного владики Мілана Шашіка, Апостольського адміністратора Мукачівської греко-католицької єпархії.

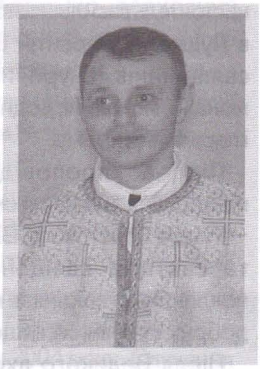

Ієромонах Микола Мар'ян Ярема народився 1.09.1978 р. у смт. Стара Сіль Старосамбірського р-ну Львівської обл. 1995 року закінчив середню школу в цьому селищі, до Василіянського Чину вступив у вересні 1998-го. Після новіціяту у Крехівському монастирі св. Миколая 28.08.2000 р. склав перші чернечі обіти і був призначений до Львівського монастиря св. Онуфрія, де відповідав за допомогу потребуючим. З осені 2001 р. навчався у Василіянському інституті в Золочеві, а у 2002-2004 роках вивчав філософію у Вищій духовній семінарії у Варшаві (Польща). У 2004-2005 р. виконував обов'язки помічника префекта Бучацького колегіуму ім. св. Йосафата, а 21.08.2005 р. склав професію довічних обітів. З осені 2005 р. навчався у ВІФБС у Брюховичах, де завершив програму богословських студій. Дияконські свячення прийняв 23 грудня 2007 р. у Львові з рук преосвященнішого архиєпископа Ігоря Возьняка, ЧНІ.

Бажаємо усім новоієреям щедрого Божого благословення та дарів Святого Духа у їх подальшому житті та служінні Божому народові на многії літа!

«МІСТЕРІЯ НАДІЇ»

Дмитро БАРТКОВ

Він народився тоді, коли свіча надії вже згасла...

«Містерія надії» — різдвяна вистава братів-монахів ЧСВВ Брюховицького ВІФБС, виконана в жанрі трагікомедії. Автори сценарію — о. Йосафат Хаймик, ЧСВВ, та бр. Никифор Курнат, ЧСВВ; режисер — Дмитро Бартков.

■ *постійні жахи наставника пастухів*

Чому «Містерія надії»? Тому що кожен з нас на щось надіється: на можновладців, на гроші, достаток, власні сили, на власне майно... Але чи покладаємо ми надію на Господа? Що ми надіємося отримати від Нього? Матеріальне чи духовне? Саме ці дві сторони земного життя розривають душі дійових осіб, які через власні егоїстичні прагнення не дають народитися у своїх серцях Надії, яку приніс у світ новонароджений Спаситель. Хто здатний розірвати страшні тенета егоїзму і за рахунок чого це можливо? Це питання, яке вирішується в часі вистави.

Події сюжету розгортаються на тлі історії народження Месії — в той час, коли Ізраїльський народ очікував на прихід Месії, який закличе на боротьбу проти гнобителів і вони стануть панувати над усіма та будуть незмірно багатими і їм ніколи нічого не забракне на столах... Саме такі переконання панують і у серцях трьох звичайнісіньких пастушків — Сета, Хета і Наума, які займаються своєю справою під керівництвом Наставника. Саме навколо нього розвивається трагедія долі особи, яка втратила своїх рідних і зачерствіла серцем. Разом з втратою сподівань і надій, які покладала на рідних та на прихід Месії. У душу головного героя закрадається зневіра, а зневіра обов'язково стає причиною самотності, котра є найстрашнішою в'язницею душі. Розчарування і страх настільки сковують серце Наставника, що воно може легко розірватися від цієї жорстокої реальності... і саме у цій напруженій атмосфері очікування з'являється Божий ангел, який сповіщає про народження Месії.

■ *у палаці Ірода*

Кульмінацією вистави є сцена поклоніння новонародженому Ісусові. До чиїх сердець Він зумів достукатися і хто відчинив Йому двері своєї душі?.. про це ви можете дізнатися прийшовши на нашу виставу, постановка якої буде тривати до 15 лютого.

ПІЗНАННЯ СВОЇХ ДУХОВНИХ ТРАДИЦІЙ

ПРЕЗЕНТАЦІЯ У ЛЬВОВІ КНИГИ «СВЯТИЙ ВАСИЛІЙ ВЕЛИКИЙ В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ»

Марія ГОРОДЕЧНА
ВВП «Місіонер»

5 грудня 2008 року у Національному музеї ім. Андрея Шептицького відбулася презентація книги «Святий Василій Великий в українському мистецтві». Організатор презентації — видавництво «Місіонер» за участю ведучого п. Григорія Шумейка — заслуженого діяча мистецтв України та музичного супроводу — ансамблю «Струни серця» (керівник п. А. Леськів) створило неповторну урочисто-святкову атмосферу. Завершальним акордом прозвучав виступ хору братів-василіян із семінарії імені митрополита Йосифа Рутського (Брюховичі), який виконав гімн на честь св. Василія Великого.

Вперше в Україні видано книгу, присвячену святому з Доби Отців Церкви — книгу, у якій максимально повно зібрані матеріали з храмів різних конфесій в Україні, з державних музеїв і приватних колекцій Києва та музеїв Польщі.

Саме в цій книзі ми бачимо історичну постать Василія Великого. З одного боку, — як він надихав людей, з іншого боку, — як люди його розуміли і відображали у різних видах мистецтва. Перший храм на честь свого небесного покровителя св. Василія Великого збудував у Києві хреститель України-Русі князь Володимир Великий.

Як зазначає о. Климентій Стасів, генеральний директор видавництва «Місіонер», вихід книги — це подія, яка займає чільне місце у скарбниці духовного життя та мистецтва України.

Автор книги Олег Сидор показав відображення постаті св. Василія Великого в українському мистецтві від початків християнства на наших землях по сьогоднішній день, зібравши пам'ятки архітектури, монументального малярства, іконопису, виробів прикладного мистецтва, скульптури, графіки. Зібрані пам'ятки віддзеркалюють стильові течії в українському мистецтві та загальнокультурні тенденції кожної епохи. На презентації прозвучали схвальні відгуки про книгу.

Зокрема, релігійно-інформаційна служба України (www.risu.org.ua) в ексклюзивному матеріалі подає позитивні відгуки про книгу, окремі виступи, серед яких: владика Гліб Лончина, єпископ-помічник Верховного архиєпископа УГКЦ, керівник курії Києво-Галицької митрополії, вітаючи вихід у світ презентованого видання та наголошуючи на його успішності, зазначив, що це дійсно рідкісне видання, яке не тільки має велику мистецьку вартість та викликає мистецьку насолоду, а й несе потужний духовний аспект, оскільки предметом зображення тут є один з найбільш шанованих святих Церкви, Отець Церкви, покровитель монашества — св. Василій Великий.

■ *слово п. Володимира ОВСІЙЧУКА*

о. Климентій СТАСІВ, ЧСВВ, директор вид-ва «Місіонер»

Директор Львівської галереї мистецтв, Герой України Борис Возницький та завідділом мистецтвознавства Національного музею у Львові Володимир Овсійчук відзначили вагомість роботи, яку провів автор, підкреслили усю складність його наукової праці, яка «може слугувати зразком наукового впорядкування матеріалу». «Хоча я уже давно знайомий з Олегом Федоровичем, проте я ніколи не думав, що він візьметься за дослідження такої теми. Це надзвичайна тема... Я вдячний авторові за цю величезну роботу», — наголосив Володимир Овсійчук, лауреат Шевченківської премії.

«Святий Василій був потрібний у IV ст., щоб написати правила монашого життя, був потрібний, щоб показати тим, які хотіли служити Христу, як це слід робити, він був потрібний, коли творилися монастирі в кожному столітті, коли християнство прийшло на наші землі, потрібний в наступних століттях, коли почалося формування Василіанського чину, потрібний нам сьогодні, щоб відроджувати та плекати високі духовні традиції. І книга, яку презентують сьогодні — вагомий внесок у цю справу», — зазначив о. Теодозій Янків, ЧСВВ.

Отець Корнилій Яремак, ЧСВВ, ігумен монастиря св. Онуфрія у Львові, зазначив, що «історія вимальовується не стільки в подіях, скільки в особах», постать Василія великого є однією з визначних постатей, яка промовляє до нас своїми вчинками, думками, а також своїми зображеннями — іконами. Отець Корнилій наголосив, що важливим є не просто споглядання на цінну мистецьку підбірку, але й вимальовування образу святого у своїй душі, наслідування його віри, в чому, на думку священнослужителя, повинна посприяти і книга «Святий Василій Великий в українському мистецтві». Священик також наголосив на потребі більшої активності меценатів для таких видань. «У нашому видавництві стоїть черга з альбомів, але на це потрібні великі кошти», — зазначив ігумен, запрошуючи охочих до співпраці.

Проректор Львівського національного університету імені Івана Франка Мар'ян Лозинський, колишній директор видавництва «Місіонер», зацитував слова Івана Павла II, які він сказав під час візиту в Україну 2001 року: «Українці, в родючу землю ваших традицій заглиблюється коріння вашого майбутнього». Проректор ЛНУ, продовжуючи, зазначив, що презентована праця дуже чітко ілюструє цінність духовної мистецької спадщини народу, дозволяє глибше побачити самих себе, пізнати свою традицію, як мистецьку, так і духовну. Він висловив переконання, що за величезну та якісну працю автор видання заслуговує на звання доктора мистецтвознавства.

Мар'ян Лозинський також відзначив, що глибоке читання таких книг, їх поширення насамперед потрібне у «вищих ешелонах влади, які після прочитання, можливо, перестали б творити той гармидер у державі, який ми бачимо сьогодні». А вихід такої книги він назвав знаком того, що українська релігійна книга не пропаде.

Книга кандидата мистецтвознавства, старшого наукового співробітника Інституту народознавства НАН України Олега Сидора «Святий Василій Великий в українському мистецтві» (видавництво «Місіонер», м. Львів) увійшла до 15 найкращих книг Форуму видавців у Львові 2008 року.

З ОКСАНОЮ САПЕЛЯК — ДО АРГЕНТИНИ

Петро ШКРАБ'ЮК,
доктор історичних наук

Подорож з пані Оксаною ми здійснимо не в буквальному сенсі — літаком чи кораблем, а з допомогою її книги «Українська спільнота в Аргентині: історико-етнологічний аспект», котра 2008 року вийшла у Львові у видавництві «Червона калина» і поповнила не тільки бібліотеку Інституту народознавства НАН України, в якому працює авторка, а й українську історіографію, та навіть, певної мірою, аргентинську. Бо «Передмова» і «Висновки» перекладені також іспанською мовою — тож цією працею мають змогу послуговуватися й науковці цієї далекої південноамериканської країни, яка понад сто літ тому, 1897 року, прийняла на поселення перших мігрантів з Галичини.

■ *Оксана САПЕЛЯК, авторка книги*

З того часу інтерес до української діаспори в Аргентині, до різних форм її діяльності та окремих діячів, особливо душпастирів, переважно василіян, зафіксований у численних книгах і статтях. Проте в історико-етнологічному аспекті проблема функціонування нашої діаспори розглядається вперше — і цим вона приваблює, тим більше, що авторка достеменно знає, про що пише, оскільки спирається не лише на українські дослідницькі праці, опубліковані в Аргентині, — вона сама впродовж чотирьох місяців (березень-червень 1999) збирала в цій екзотичній країні етнографічний матеріал, опитала приблизно 200 аргентинців українського походження, причому різного віку і різної соціальної приналежності, проанкетувала вчителів і старшокласників школи Христа Царя в місті Апостолес, у якій працюють сести-василіянки, опрацювала окремі церковні та приватні архіви, документи, вивчила колишню і сучасну пресу.

Все це дало змогу ближче пізнати «Життєве середовище Аргентіни» (так називається перший розділ), причини й етапи української імміграції (а їх нараховують чотири: довоєнний період (1897-1914), міжвоєнний (1922-1939), повоєнний (1946-1950) і пострадянський (після розпаду СРСР) Зараз в Аргентині, головно в столиці та провінціях Буенос-Айрес, Місіонес, Чако, Кордоба, Мендоса, Формоса, Ріо-Неґро, Коррієнтес проживає понад триста тисяч етнічних українців. І якщо поглянути на кольорові світлини, якими щедро оздоблена книга, то побачимо творчі колективи українців в Аргентині — ансамблі, оркестри, хори, танцювальні групи, серед них і українок-переможниць конкурсів краси, в яскравих українських народних убраннях; око милують вишиванки, шаровари, віночки на головах дівчат в часі весільних церемоній.

Що ж допомогло до сьогодні зберегти національну ідентичність? Чи це тільки зовнішня показовість? На це запитання Оксана Сапеляк відповідає у розділах «Адаптація українців до нових умов життя» та «Консолідація української спільноти в процесі її інтеграції в нове середовище». В останньому, п'ятому розділі дослідниця аналізує асиміляційні процеси, котрі неминучі. Найбільше вони зачепили третє й четвертє

покоління ,які стали іспаномовними, «свідомими патріотами — громадянами Аргентіни». Через це ототожнюють себе не з українським народом, а з українською спільнотою в державі.

І все ж, попри аргентинізацію частини молоді, українці в Аргентині, порівняно з іншими етнічними групами, і далі залишаються осібною спільнотою, «яка, — як наголошує О. Сапеляк, — береже свій релігійний обряд, плекає вишивку та писанкарство, пісні й танці, а також передає з покоління в покоління оповіді про предків, які прибули з Європи, з України». І це зрозуміло. «Величезне етнооберігаюче значення продовжує залишатися за сім'єю та Церквою, які плекають своєрідні церковні традиції та бережуть чимало елементів народної релігійності та побуту».

Тому у своєму етнологічному дослідженні О. Сапеляк багато роздумів присвятила

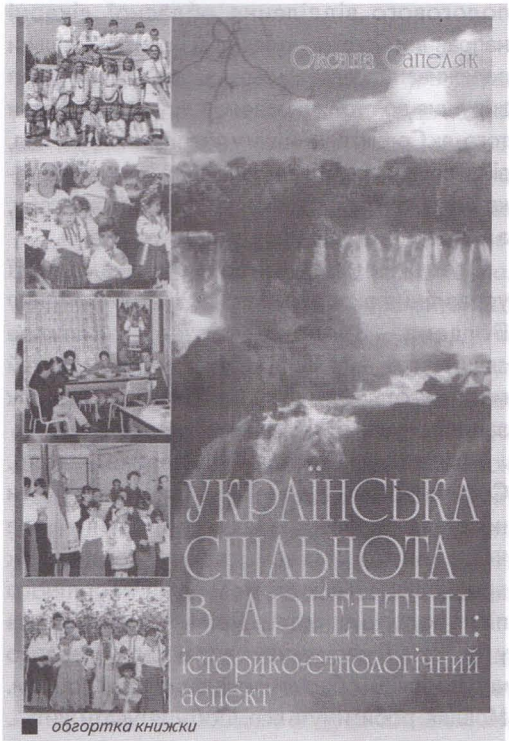

■ обгортка книжки

■ фрагмент книги

українській народній релігійності, місійній діяльності Церкви та шкільництву, що його організовувало та провадило українське духовенство — і в першу чергу сестри-василіянки Софронія Ерделі (єдина серед мігрантів жінка з вищою освітою) та Маргарита Фендьо. У «Додатках» вміщено інтерв'ю з сестрою-василіянкою Василією Остапович, котра (як і її мама) народилая вже в Аргентині, в провінції Місіонес; але не відреклася ні своєї національної ідентичності, ні віри батьків. Остапович та василіянки інших провінційних домів дбали про помешкання та харчування гості зі Львова, допомагали збирати необхідну інформацію. «Неоціненною, — підкреслює Оксана Сапеляк, — була допомога владики Андрія Сапеляка. Єпископ не тільки оплатив дорожні витрати, але й подбав про побут в Аргентині». І, вочевидь, благословив наукове дослідження своєї однофамилиці.

Книгу (але вже зі Львова) «випроваджували» в світ головний (Степан Павлюк) і науковий (Юрій Сливка) редактори, рецензенти (Степан Марчук, Роман Кирчів, Ганна Горинь) і, нарешті, Вчена рада Інституту народознавства НАНУ; похвальні слова про авторку сказали Надзвичайний і повноважний посол в Аргентинській Республіці Олександр Никоненко, голова Івано-Франківської облради Ігор Олійник та Винниківський міський голова Теодор Ґудзяк — люди поважні і знані.

Книга Оксани Сапеляк за змістовною насиченістю ґрунтовна, поважна, актуальна.

ПОКЛИКАННЯ ДО НЕБА

о. Мелетій БАТІГ, ЧСВВ

Отець Роман повертався додому з Зарваниці. Дорогою він усе пригадував ті події, які йому довелося пережити за два дні відпусту. У його пам'яті виринали велика кількість людей до сповіді, богослужіння, проповіді, спів хору, оркестри, а найбільше — зустрічі із різними особами. Тепер він матиме про що розповісти своїм батькам, молодій дружині Софії, а також парафіянам, які теж вирушать на прощу наприкінці літа.

Коли звечоріло, отець Роман повернувся додому. Привітавшись із батьками, увійшов до своєї кімнати, але його дружини там не було, тож вирішив пошукати її на подвір'ї. У саду він зупинився, щоби помилуватися теплим літнім вечором. Тут, у садку, він вирішив ще відмовити вервичку. На подвір'я увійшла Софія. Отець Роман побачив, що вона засмучена, і запитав:

— Що з тобою, Софіє? Тебе хтось образив? Чи що?..

Софія мовчала і не могла розпочати розмову, немов щось стискало її горло. Лише через деякий час вона з болем почала говорити:

— Я вчора була на консультації в пологовому будинку. Мені повідомили невтішні новини щодо моєї вагітності. Лікарі направили мене на обстеження у пологовий інститут. У дитинки виявили ваду серця і порадили не народжувати.

Отець Роман задумався. Кожне слово було болючим. Взявши дружину за руку, він стиха промовив:

— Не переживай! Життя нашої дитинки у Божих руках. Надіймося, що з нашим дитям усе буде добре.

А вже через тиждень Софія відбула повне обстеження. Минав двадцять другий тиждень вагітності. Для молодої жінки то була перша дитина. Після детального огляду лікарі підтвердили, що у плоду серйозні вади серця. Ця серйозна недуга загрожує життю вже при пологах. Софія виявила бажання усе-таки народити свою крихітку, хоча це й передбачало кесарів розтин. Завдяки підтримці чоловіка вона заспокоїлася, цілковито віддаючись Божій волі. Вона завжди молилася за дитя, що його носила під своїм серцем і яке полюбила як щось найдорожче. Зберігаючи спокій, кожного вечора після загальних вечірніх молитов, Софія разом з чоловіком молилася один десяток вервиці за це дитя. Вона вже не ходила на консультацію до міської поліклініки.

Настав час народжувати. Лікарі тернопільського пологового відділення обласної лікарні направили Софію у київський інститут. Скільки переживань роїлося у серці жінки! Отець Роман вирушив до столиці разом із дружиною. Після того, як Софію прийняли у пологове відділення, він вирішив поселитися у когось з парафіян греко-католицької громади у Києві. Шукав також особу, з якою міг би поділитися своїми турботами.

Отець Роман зайшов до резиденції управління екзархії. Тут він зустрів владику Богдана. Владика уважно вислухав священика і запевнив, що допоможе у скруті й молитиметься у цьому наміренні. Він також запропонував отцеві помешкання.

Згодом у о. Романа була велика радість. Софія народила донечку. Пологи пройшли нормально, без кесаревого розтину, але немовлятко мало хворе серце, як прогнозували лікарі, тому вже наступного після пологів дня отець Роман знову поринув у турботи. Лікарі наполягали робити операцію через місяць і обіцяли вирішення всіх проблем. Мовляв, робитимуть все, щоб урятувати життя.

Уся надія на Господа. Молоде подружжя прекрасно розуміло це.

Адже найпростіший шлях зустрічі з Богом — — через наші терпіння. Коли ми свідомо розуміємо, що Той, з Ким ведемо розмову, є нашим Сотворителем і нашим небесним Отцем. Саме з любові до нас він дає нам цього хреста, щоби ми його підняли і несли, йдучи за Христом. Та, на жаль, ми часто нетерплячі і з нерозумінням ставимося до наших терпінь. І тільки тоді, коли Ісус увійде в наше серце, ми не зможемо з Ним розлучитися. Ми навіть у терпінні відчуватимемо внутрішню радість його присутності у нас, якийсь таємничий мир, що його неможливо передати, наповнюватиме наше серце. У цьому є велика таїна Божої любові.

На дванадцятий день життя дитинки лікарі дали батькові й матері можливість охрестити донечку. Уділив цю Тайну настоятель патріаршого собору о. Василь. Назвали дівчинку величним іменем Марія. Отець промовив до батьків:

— Дякуйте Господеві за цей великий дар — Тайни св. Хрещення і Миропомазання. Тайна Миропомазання підносить ваше дитя до повної святості. Святий Дух наповнив ваше немовля Своїми дарами. Бог дає дитинці, а, можливо, через дитину і тобі, мамо, дар мужності. Користуючись тим даром, хай дитиночка наповниться плодами Святого Духа, а особливо великою терпеливістю. Тож набирайтеся терплячості і не втрачайте надії на Боже милосердя. Мабуть, така Божа воля, щоби ваша Марійка в особливий спосіб стала вже тут святою. Дякую тобі, Романе, й тобі, Софіє, що ви не спокусилися лікарськими рекомендаціями, а виконали свій щирий християнський обов'язок перед Господом Богом і подарували життя своїй дитинці, яка вже прийняла ці дві особливі Тайни. Дякую і вам, хресні батьки, що пішли назустріч цьому подружжю й узяли участь у Тайні Хрещення. Усім вам бажаю здоров'я і щасливих років.

Після цього усі тихенько заспівали: «Многая літа!» Отець Роман був щасливий як ніколи. Він повертався зі спокоєм у душі київськими

■ *на 12-й день батьки охрестили свою донечку*

вулицями до резиденції екзархії. Ідучи вулицями великого міста, він бачив усміхнених дітей і радісних матерів. Іноді повз нього проходили й старші люди, обличчя яких також сяяло спокоєм. Світило ясне сонечко, надихаючи отця вічним світлом, яким є сам Ісус Христос.

Минув перший місяць життя немовлятка. Лікарі готувалися до першої операції, яка була не дуже успішною. Життя підтримували апаратами. Тепер медики вже нічого не обіцяли і, як сказав головний лікар, все мало прояснитися після другої операції. Молоді батьки знову переживали за долю їхньої донечки. А ввечері отець Роман розмовляв з владикою Богданом. Той заспокоював:

— Коли приходимо до Ісуса в смутку, з якоюсь знеохотою і апатією, то згодом можемо зіткнутися зі зневірою, яку злий дух вселяє в нас, аби ми зосталися зовсім самотніми у нашому горі. Тож скорися Божій силі, прийми Божу волю, яку зрозумієш пізніше. Саме в цьому криється Провидіння Боже, яке є для нас таємницею.

Владика своїми долонями наче підніс дитинку, кажучи:

— Дозволь Богові забрати все, що Він хоче. Не жалій навіть того, що є найдорожчим для тебе, як це вирішив зробити Патріарх Авраам, приносячи у жертву сина Ісака.

■ *Боже, дай мені зрозуміти Твою святу волю*

Отець Роман витер із свого обличчя сльозу, промовивши:

— Дякую, владико, за підтримку!

Наступного дня відбулася друга операція на серці маленької Марійки. Роман і Софія стояли перед дверима операційної, чекаючи на результати. Після введення наркозу зупинилося серце, підключили апарати. Лікарі задоволено сповістили, що операція пройшла успішно і серце знову запрацювало. Але через деякий час знову невтішне повідомлення — відмовляють нирки.

Отець Роман вирішив повністю покластися на Бога і пошепки сказав Софії:

— Наше бажання знає Господь Бог. Хай Він вирішить, що є найліпшим для нашої дитинки, — він взяв Софію за руку й почав молитися своїми словами:

— Отче небесний, довіряємося тільки Тобі. Твори з нашою дитиною, що Тобі подобається. Будемо вдячні Тобі за все. Ми готові на все і приймаємо все, лишень аби сповнилася Твоя воля. Не прагнемо більше нічого, о Боже! Жертвуємо наші терпіння і терпіння нашої донечки за дітей ненароджених і їхніх матерів.

Софія сприймала кожне слово з великою увагою, відтак разом відмовили «Отче наш» і «Богородице Діво». Лікарі знову повідомили про зупинку серця, а через десять хвилин Марійка заснула вічним сном. Її душа перейшла до вічності. Тепер усі тривоги закінчилися. Коли дружина заплакала, отець Роман промовив:

— Не плач! Ми просили цього рішення. Бог захотів, щоби наш ангелик був у Небі. Будьмо йому вдячні за це. Тіло донечки повеземо до Тернополя і там похоронимо на цвинтарі.

Він, як міг, заспокоював свою жінку, хоча сам переживав не менше. Вийшовши з лікарні, Роман пішки рушив до екзархії. Він проходив одну вулицю на іншою, не бачачи нікого перед собою, відкриваючи серце лише Богові, Який споглядав на нього з небес, а вуста шепотіли:

— Боже, дай мені зрозуміти Твою святу волю. Ти дав дружині можливість народити дитину, і ми за Твоєю волею охрестили її, а потому Ти, Господи, прийняв її до себе. Тож нехай буде воля Твоя... Дякую Тобі, Ісусе!

Прийшовши в резиденцію екзархії, отець Роман знову зустрівся з владикою Богданом і на його запитання «Що там?» спокійно відповів:

— Бог прийняв Марійку. Ми змирилися з Божою волею.

— У своєму житті мусимо завжди співдіяти з Богом і промовляти словами праведного Йова: «Господь дав — Господь і взяв. Нехай буде Ім'я Господнє благословенне!» (Йов. 1, 21). Подякуйте Богові, що ваша донечка тепер у Небі. Цей рік Церква оголосила роком покликань. Господь в особливий спосіб покликав вашу дитину до Неба, і там її душа буде служити Йому і людям, які тут, на землі. Тож немає причин для смутку, навпаки, набирайтеся наснаги для подальшої душпастирської праці.

«Хай Бог поблагословить Вас на довгі, плідні працею літа!» — промовив на прощання владика Богдан до отця Романа.

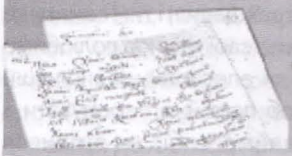

З редакційної пошти

П'ЯТА РІЧНИЦЯ ОБЛАШТУВАННЯ НАЙДОВШОЇ ТРИСТАКІЛОМЕТРОВОЇ ХРЕСНОЇ ДОРОГИ

Митрофорний протопресвітер о. Степан БЛІХАР

Наприкінці грудня 2008 року дві сотні прочан з отцями Зиновієм Телішевським, Степаном Бліхаром та Іваном Мазуркевичем провели ювілейну прощу Хресною Дорогою від відпустової каплиці «Благовіщення Пресвятої Богородиці» оо. Василіян з Високого Замку у Львові до монастиря Пресвятої Родини у Джублику, що на Закарпатті між селами Вільхівка та Нижнє Болотне Іршавського району, із Службою Божою у монастирі св. Онуфрія оо. Василіян у Львові, де всі прочани прийняли св. Причастя і отримали благословення ігумена о. Корнилія Яремака. Почалася проща із чудотворного місця на Високому Замку, де розважали І стацію Хресної Дороги. З привітанням звернувся протопресвітер Степан: «Любі прочани! Я щиро вітаю Вас з п'ятою річницею посвячення Хресної Дороги о. Василем Вороновським та о. Йосафатом Воротняком, ЧСВВ, о. Михайлом Ковалем та ігуменом о. Атанасієм Чейпишем. Саме ця Хресна дорога стала великою Прощею, у якій беруть участь тисячі відданих Богу людей, котрим ні сніг, ні час, ні хвороба, ні кошти, ні будь-що інше не перешкоджатиме, щоб наново пригадати страждання Богочоловіка і через це відновити свої душу і тіло. Бо ж на кожному із чотирнадцяти хрестів ми бачимо Божу жертовну любов, котра споглядає на нас так милосердно і ласкаво, що аж промовляє: «Бачиш, прочанине, як я бажаю твого спасіння. Мене за тебе били, принижували, плювали, терном увінчали, розіп'яли, — і все це задля полегшення твоїх страждань на землі, задля того, щоби зробити тебе спадкоємцем Мого Царства». Адже справжнє оновлення не може бути таким щирим, як при самому спомині страждання Спастителя світу, коли грішник стає при хресті і сам бачить своє безсилля, бо чим він може віддячити Всемогучому, Який заради нашого щастя зробив таку жертвенну заміну: свої небесні блага змінив на тяжкі страждання, вінець небесної

■ *Перша стація Хресної Дороги біля каплиці Благовіщення Пресвятої Богородиці на Високому Замку у Львові*

слави — на терновий вінець, вічний престол — на хрест, жезл володаря світу — на тростину з жовчю, ангельську похвалу — на нелюдський крик: «Розпни Його!» Тому прийшла пора, любі прочани, і нам зробити серйозну обнову, розіп'явши своє тіло зі всіма пристрастями. І щоб сьогодні наприкінці відправи Хресної Дороги отримати повний відпуст, нам необхідно уподібнитися розсудливому розбійникові, котрий, дивлячись на знедоленого муками Христа, побачив так близько безмірну любов Ісуса до всіх людей, незалежно від їхнього стану, тому приносить йому своє щире каяття, за що сподобився Раю. Ось як про стан розбійника каже святий Августин: «У світі не було ні в кого такої віри, як у нього, бо він полюбив Господа не тоді, коли Христос був у всій своїй славі і величі, коли Ісуса оточував багатотисячний народ, котрий оздоровлявся, освячувався і мав Спаса світу за свого Царя. А коли ж всесвіт повстав на свого Творця, тоді розбійник своєю благальною молитвою звертається: «Пом'яни мене, Господи, коли прийдеш до Царства Твого». Через те щире визнання він стає першим праведником, євангелистом, мучеником та апостолом. Це він ніс свій внутрішній хрест. А зовнішній ніс Симон Киренейський, котрий спочатку відмовлявся нести Хрест Господній, а, коли відчув на собі його люблячий погляд, то став активно помагати Христові. Також сотник, котрий супроводжував Христа на Голготу із своїми воїнами, побачив невинно звинуваченого Ісуса, став повсюди свідчити, хоча йому за мовчання платили багато грошей». Саме Господнього Хреста несуть лишень ті, що хочуть брати свого хреста і йти за Господом, пам'ятаючи свідчення апостола Петра: «Він гріхи наші розп'яв на Хресті своїм Тілом, щоб нас зробити вільними так, як Він простив блудниці, що щиро розкаялася і прийняв блудного сина, який завинив перед своїм Отцем». Тому щасливі ми, любі прочани, що сьогодні ще більше відкриваємо для себе тайну Христового страждання, і тим самим ще сильніше зненавидимо свої гріхи та полюбимо Господа Бога так, як апостоли, залишивши батьків, маєтки, щоб постійно перебувати з Господом. Пригадаймо собі, як змінився гонитель християн Савло при зустрічі з Христом, що став ревним апостолом Павлом: «Я не маю чим хвалитися, окрім Хреста Господнього». Також і я пропоную щоразу після відповідних хресних розважань усім разом промовляти: «Претерпівий за нас страсті, Ісусе Христе, Сину Божий, помилуй нас».

Після науки прочани підходили до цілющого джерела набрати святої водиці і поїхали до II хреста в селі Липники Пустомитівського району, де отець Зіновій уділив науку: «Хрест є ознакою віри, надії і любові». А на III стації в селі Рудники Миколаївського району проповідував о. Іван: «Потрібно завжди бути готовим до відповідальності, як перед Богом, так і перед своєю родиною». У м. Стрию на IV стації говорив науку о. Степан про те, як батьки повинні виховувати своїх дітей і який приклад можуть взяти діти від батьків. На V стацію ми поїхали в село Дубина Сколівського району, де навчав о. Зіновій: «Християнин є той, хто завжди готовий допомогти потребуючим». У с. Козьова Сколівського району на VI стації долучився до нас місцевий священик отець Іван з парафіянами, котрий дав науку про те, як благородно потішати засмучених. Дорогою до села Нагірне Сколівського району приєднався о. Михайло Коваль, котрий на VII стації роздумував: «Як би людина не падала під тягарем гріха, вона повинна підноситись і йти далі за Христом», а також закликав помолитися за новопреставленого о. Йосафата, натхненника цієї Хресної Дороги. А на самому перевалі Львівської і Закарпатської областей, де величаво стоїть VIII хрест, проповідував о. Іван: «Дуже прикро, що батьки змушені виїздити за кордон на заробітки, залишаючи своїх дітей без батьків

і тепла». В с. Нижні Ворота Воловецького району на IX стації розважання провів о. Степан: «Не бійтеся хреста, а навпаки з ним постійно перебувайте». Коли прочани дісталися до X стації, при в'їзді у с. Чинадієво Мукачівського району, організатори сьогоднішньої прощі: Олексій Посікіра та його дружина Віра Забеліна розповідали, з якими труднощами встановлювалася ота Хресна Дорога. Тільки Божа ласка не опускала жертовно-патріотичних людей на шляху до облаштування Хресної Дороги. Господь вказував сонячними промінцями, де саме має стояти хрест. Це настільки підкріпляло, що учасниця встановлення хреста Віра Забеліна написала вірш:

На Хресній Дорозі я знов оживаю,
болючу Голготу я серцем приймаю.
З Тобою я, Боже у ранах вінця,
бо небо співає Твоє майбуття!

На X Стації о. Коваль продовжив науку на тему «Як потрібно розпинати свої гріхи, щоби стати небожителем». На XII стації в с. Верхній Коропець Мукачівського району о. Зіновій закликав своєю наукою прощати гріхи всім без винятку, як Отець наш небесний прощає нам. На передостанній XIII стації о. Михайло наголосив про важливість сьогоднішньої прощі і, що усім прочанам треба завершити Хресну Дорогу Службою Божою і приступити до Святого Причастя, щоб отримати повний відпуст. А коли ми вступили до Джубликівського монастиря, де знаходиться XIV хрест, нас зустріли монахи і монахині на чолі з о. ігуменом з колядою та церковним співом. Після молитви і науки, набравши цілющої води, прочани з молитвами та духовними піснями повернулися до своїх домівок у піднесеному настрої та з надією, що влітку знову відбудуть цю Хресну Дорогу.

* *

На сторінках часопису «Місіонар» складаю щиру подяку Господу Богу, Матері Божій, св. Юді-Тадею, бл. Йосафаті Гордашевській за вступ сина у коледж, за вислухані молитви, за допомогу і заступництво у важких ситуаціях за допомогу у пошуках роботи для сестри.

Галина,
м. Львів

Складаю через часопис «Місіонар» щиру подяку Господу Богу, Матері Божій Неустанної Помочі, св. апостолу Юді-Тадею, блаженному Миколаю Чарнецькому, св. Бенедикту, св. отцю Піо, моєму Ангелу-Охоронцю і всім святим за вислухані молитви на оздоровлення від важкої недуги.

Яремцьо Омелян,
с. Зимна Вода

На сторінках Вашого часопису хочу висловити щиру подяку Богу, Пречистій Діві Марії, св. Йосифові, св. апостолу Юді-Тадею, св. Антонію Падевському, св. Янові з Дуклі, св. Бенедиктові, св. Миколаю, св. Вероніці, св. Шарбелеві, бл. свщмч. Миколаю Чарнецькому, бл. о. Миколі Конраду та всім святим за неустанну опіку і чудесну допомогу в усіх життєвих ситуаціях моїй сім'ї та людям, за яких молилася.

Оля Верба,
Львів

Складаю щиру подяку через Ваш журнал Матері Божій Неустанної Помочі, св. мч. Філомені, св. апостолу Юді-Тадею, бл. Миколаю Чарнецькому за вислухані молитви і прохання, за всі ласки для моєї онучки Юлі, яка успішно здала екзамени і вступила на навчання в університет.

Марія Ващук,
с. Комарів

Висловлюю щиру подяку Господу Богу, Матері Божій, всім святим, а особливо Юді-Тадею, який завжди є моїм заступником у важких годинах.

Також хочу подякувати часопису «Місіонар» за чудові статті, які показують, як треба себе поводити в тій чи іншій життєвій ситуації.

Іра,
м. Золочів

На сторінках часопису «Місіонар» хочу скласти щиру подяку Господу нашому Ісусові Христу, Пречистій Діві Марії, св. апостолу Юді-Тадею за вислухані молитви і дуже велику ласку Божу, за вступ моєї донечки Оксанки в університет без жодної копійки на бюджетну форму навчання. Оскільки я маю на утриманні ще трьох дітей, це для мене і моєї родини є дуже великим чудом і ласкою Божою.

Адже вся моя родина добре знає, як тяжко треба працювати, щоб щось у житті мати. І мені колись було нелегко, адже я у свої 38 залишилася без батьків, з п'ятьма неповнолітніми дітьми на руках, без роботи, без жодної моральної підтримки. Тоді була вся надія на Бога і на Його Милосердя. Почувши наші молитви, Бог ще тоді змилосердився над моїми дітьми: чоловік отримав набагато кращу роботу, я змогла зареєструватися на біржі праці. Саме у цей час я зуміла посіяти у серцях моїх маленьких діточок зерна віри, молитви, надії, любові до Бога, до Церкви.

І тепер я дуже рада за своїх дітей, бо про молитву і Церкву вони не забувають ніколи. А зараз я, слава Богу, вже дочекалася онуків, дві мої старші донечки мають непогану роботу, середуща навчається у технікумі, наймолодший прислуговує у церкві. І все це, завдяки Богу й усім святим. Дякую їм за їхню доброту, вислухані молитви і милосердя над моєю сім'єю.

Бажаємо всім людям доброго здоров'я, Божої благодаті, миру. Живіть завжди з Богом і ніколи про нього не забувайте!

Ольга,
с. Забір'я,
Жовківського р-ну

Я студентка, мені 21 рік. Хочу написати про ласки, які отримала від святого Партенія.

У вересні 2008 року моїй мамі робили операцію. Я дуже боялася, але ревно вірила, що саме святий Партеній мені допоможе. Я щиро молилася до святого, просила, щоб не покидав нашу сім'ю, щоб дав здоров'я мамі і силу перенести операцію.

Саме завдяки маленькій книжечці «Дев'ятниці до святого Парфенія» я вірила, що все пройде щасливо. Цей святий нікому не відмовляв у потребах, багато допомагав людям, зберіг багато храмів, і надалі продовжує вислуховувати людей, їх складні проблеми та надалі допомагає їм.

Отже моїй мамі зробили операцію, вона пройшла успішно. У мене почалася сесія і мені трохи бракувало часу молитися кожного дня, забувала звертатися до Партенія.

Не минуло і 2 тижнів, як трапилося горе в нашій родині. Моя рідна сестра Оксана нелегально перебувала в Англії. Її затримала поліція і заарештували. Мав відбутися суд. Ми з мамою під час суду 4 години безперервно щиро молилися до святого Партенія, не відриваючи очей від свічки і книжечки. І дійсно сталося чудо! Її відпустили, але ще мала бути тиждень на громадських роботах. Загроза ж була така: мали посадити до в'язниці на термін від 6 місяців до 10 років — така у них стаття за використання фальшивих документів, але її випустили, Бог змилосердився, і, напевно, через два тижні вона приїде додому.

Я хочу у своєму листі написати, що завдяки святому Партенію у нашій сім'ї тепер все гаразд. Хочу щиро подякувати йому за допомогу, за те, що він вислухав нас, наші прохання, і ми отримали ласки, про які просили. Щиро дякую святому Партенію! Тепер, без жодних сумнівів, я вірю, що завжди буду мати ласки, про які прошу. Саме завдяки його швидкій допомозі буду завжди звертатися до нього і ніколи не забуду про цього святого, завжди дякуватиму за ласки і щиро кожного дня молитимуся до Партенія.

Також хочу написати, що святий Партеній вже давно мені допомагав, просто я не звертала уваги. Ще маленькою, стоячи на службі Божій, цікавилася, а що саме є за склом, дивилася на ноги і не розуміла, але молилася, дивлячись на мощі святого. Тож не тільки тепер Партеній супроводжує мене, він здавна допомагає мені у житті, за що я дуже вдячна святому.

Я обіцяю кожному говорити про ласки, які нам дає святий, завжди молитися до нього та розповсюджувати славу про добро, яке святий дає кожному, хто потребує допомоги. З великою повагою я ставлюся до святого мученика Партенія і ніколи про нього не забуду.

Багрій Олеся Валеріївна,
м. Жовква

На сторінках часопису «Місіонар» висловлюю щиру подяку Господу Богу, Пресолодкому Серцю Христовому, Пречистій Діві Марії, св. Юді-Тадею за вислухані молитви і отримані ласки.

Оксана
м. Львів

КРОСВОРД

Підготувала Леся ШТИКАЛО

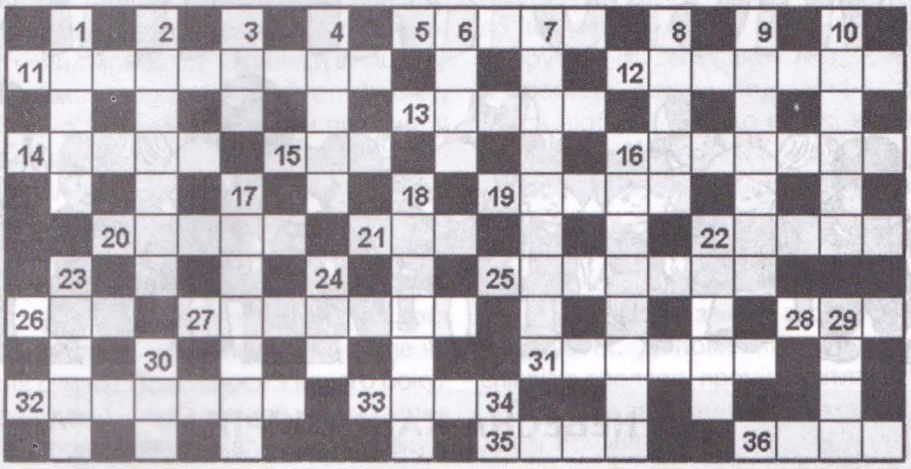

По горизонталі: 5. Назва ілюстрованого часопису монахів-студитів «Галицький ...» (1996 р.). 11. «В той день Симеона Дух привів до храму, ждав Месії вірно він із року в рік. Сивина і зморшки — довгий в нього вік. Враз спасіння Боже відчинило браму: Він Дитя побачив і Дівицю-Маму» — назва вірша о. Василя Мендруня, ЧСВВ. 12. Періодичне друковане видання у вигляді книжки. 13. Перший тропар кожної пісні канону, служить за взірець для слідуючих тропарів цієї самої пісні. 14. Автор відомої збірки поетичних творів «Кобзар» — ... Шевченко. 15. Ім'я сина Адама і Єви, котрого Бог дав їм замість Авеля. 16. Чернець католицького ордену, який носить плащ із гостроверхим каптуром. 19. Книга, що містить виклад догм і положень мусульманської релігії. 20. «Не будемо більше плакати, ридати, не будемо марно проливати слез, йшла наша ... від хати до хати, тішилися діти радістю небес» (із «Вертепу» — слова катехитки Анни Наорлевич). 21. Христос — ... родини. 22. Олег Сидор — ... книги «Святий Василій Великий в українському мистецтві». 25. Вузька смужка тканини, що використовується як прикраса, для оздоблення, наприклад, стихара, фелону. 26. Столиця Італії. 27. Святий ... Кунцевич. 28. Добро і ... . 31. Монах Східної Церкви, який живе за правилом св. Теодора. 32. Святий, архиєпископ Кесарійський, славний Учитель Церкви. 33. Слова Святого Єфрема: «... є корінь, надія — стовбур, а любов плід». 35. Жінка патріярха Авраама. 36. Львівське видавництво, котре видало історичні книги: «Легенди про київських князів», «Доля князів Данила та Василька», дитячі книги: «Дарунок Святого Миколая», «Прощай, школо!».

По вертикалі: 1. «І ... великий огорнув їх, і вони казали один до одного: «Хто це такий, що йому вітер і море послушні?» (Святе Письмо). 2. Урочиста церковна служба, а також благальна молитва у католиків. 3. Голова міської адміністрації. 4. «У кожного — свій ...-Хоронитель, який обереже і захистить, у світі цім нам легше стає жити, як за спиною Ангел наш стоїть (з вірша «Таке величне й миле слово «тату!» Галини Бреславської). 6. «Нова ...» — український греко-католицький часопис м. Івано-Франківська. 7. Стіна із вставленими в неї іконами, яка у церкві відокремлює вівтар від центральної частини. 8. Ароматична смола, яку вкладають до кадильниці для здійснення кадіння. 9. Церковне знамено із зображенням священної особи чи події, яке виносять під час урочистих процесій та хресних походів. 10. Святий, апостол слов'ян, з ним пов'язано розвиток писемності. 16. Законодавче зібрання у католицьких Чинах і Згромадженнях. 17. Святий, засновник чернецтва в Україні, зокрема Печерського монастиря у Києві. 18. Святий ... Єгипетський. 22. Найбільш діяльна, ініціативна частина якої-небудь організації, колективу. 23. Службовець, який збирає мито. 24. Я дістану серце твоє гаряче, запалю я свічку на вівтар, хай вона горить Небесний Творче, це Тобі Ісусе серця мого ... («Пісня до приїзду Івана Павла II Папи Римського в Україну 2001 р.Б.» слова о. Валерія Сиротюка, у виконанні Роксолани Зінчук). 29. Святий, євангелист, лікар, учень Ісуса Христа, автор третього Євангелія і Діяння апостолів. 30. Сам Ісус став посеред них і до них каже: «... вам!» (Святе Письмо). 34. Великий майстер своєї справи.

ВІДПОВІДІ НА КРОСВОРД «ЯЛИНКА» ЗА СІЧЕНЬ 2009 Р.:

По горизонталі: 4.Вітання. 5.Спас. 7.Ягня. 9.Торжество. 12.Народ. 13.Ангел. 17.Володар. 18.Бог.

По вертикалі: 1.Ладан. 2.Ріка. 3.Сніг. 6.Пророк. 8.Новина. 10.Пастир. 11.Вечеря. 15.Добро. 16.Ласка.

НЕБЕСНА КАНЦЕЛЯРІЯ

Підготувала Наталія ЛЕХ

ДВІ СЛОВІ

Христос народився! Слава Ісусу Христу!

Дорогі діти! Позаду Новий рік, Різдво та багато інших прекрасних свят. Почалося навчання та, як кажуть дорослі, звичайні будні. Ми стоїмо на порозі найкоротшого місяця року. На відміну від інших місяців, які мають 30 чи 31 день, лютий має лише 28, а раз у чотири роки 29 днів. Очевидно, це не спроста, але чому так — редакція не пам'ятає. Можливо, хтось з вас, діти, може нам розповісти причину цього? Сподіваємося, ви нам допоможете!

Поки ви не побігли розпитувати батьків чи писати нам листи, хочу поділитися своїми роздумами про лютий. Крім того, що у лютому ми святкуватимемо Стрітення Господнє, в Україні вже кілька років поспіль молодь гучно відзначає День святого Валентина. Про нього ви також знаєте: що він робив, де жив та чому прославився, — тому зараз не про це. День

■ *Ісус з діточками*

святого Валентина, який припадає на 14 лютого багато хто відзначає ще й як День всіх закоханих. І хоча в багатьох випадках це свято люди розуміють неправильно, пропонуємо застановитися на деяких позитивних моментах. Оскільки в нашому житті дуже мало радості та оптимізму, необхідно навчитися вбачати позитив у будь-яких речах.

Багато людей є самотніми, тому їм нема з ким святкувати. Цей день може їх глибоко ранити, вони відчуватимуть цю самотність як ніколи. Він може їх і вразити — почнуть недооцінювати себе та шукати своєї провини в тому, що вони самотні. Але чи все так сумно? Подивімося з іншого боку.

У цей день можна відкрити своє серце іншому, подарувавши маленьку листівку у вигляді серця. Це можна зробити не лише для одної людини, її можна подарувати другові, мамі, татові, братам та сестрам — людям, яких ти любиш. Цей день допоможе це пригадати, бо як часто ми просто забуваємо, що можна любити. Зовсім не означає, що в інші дні ми не можемо зробити того самого. Ми повинні любити постійно. Та День святого Валентина допомагає нам пригадати таку можливість. Він також пропонує кілька варіантів, як можна висловити свої почуття: подарунком, словом, вчинком, увагою. Погодьтеся, що частенько ми забуваємо і про способи вираження любові.

Самотня людина повинна замислитися над причинами своєї самотності. А їх буває багато. Дехто не вміє бути щирим та відкритим, боїться, щоби його не зранили; дехто боїться сказати «Люблю» і не почути цього слова у відповідь; дехто ще не навчився любити, тому боїться зробити перший крок; дехто плутає любов з іншими речами, до прикладу з грошима чи іншою вигодою для себе. Є і безліч інших причин. Людина не повинна боятися думати про це. І водночас не повинна картати себе чи думати, що вона «якась неправильна».

14 лютого — це також день, коли ми маємо можливість побачити любов інших до нас, якої інколи не помічаємо або яку ігноруємо. На світі немає людей, яких би не любили. Кожну людину обов'язково хтось любить, просто не всі навчилися бачити та відчувати любов.

Якщо в інші дні ми заклопотані власними справами та потребами, не маючи часу на доконечні дрібниці, то ми повинні довіритися Святому Духові, який діє у нашому серці. Він засіває зернятка любові, зрощує їх. Допоможімо Йому своєю співдією пролляти промінь світла для світу.

День всіх закоханих може стати також днем примирення, коли ми подаруємо листівку зі словами «Вибач!», людині, яку образили чи на яку ображаємося. Пригадаймо собі дві головні Заповіді. В них йдеться про любов. А може цей день — це шанс, який нам дає Бог, щоби ми полюбили свого ближнього?

Тому чи святкувати цей день, чи ні — вирішувати вам. Але попробуйте подарувати свої паперове серце, кілька теплих слів та усмішку, і нехай цей день стане генеральною репетицією перед тим, як понести світло любові у щоденне життя.

■ *що таке любов?*

ДЕВ'ЯТА ЗАПОВІДЬ БОЖА

«Не пожадай нічого, що є власністю ближнього твого»

Якщо ви пам'ятаєте сьому Заповідь, яка звучить: «Не кради», то побачите певне повторення. У цих Заповідях Бог застерігає нас від присвоєння чужої власності. У сьомій Він відкрито говорить про крадіжку. А чим же десята Заповідь відрізняється від сьомої?

Пригадаймо історію вибраного ізраїльського народу та й людини того часу. Ми вже говорили про те, що матеріальне благо та матеріальний світ загалом мають для неї велике значення. Через нього вона простежує дію Божу у своєму житті та в історії. Багата людина — це благословенна Богом людина. Тому до свого майна люди ставилися дуже бережно і належно дбали про нього. Коли щось траплялося, і людина втрачала своє майно, тоді вважали, що Бог карав людину за її гріхи. Пригадайте історію Йова, який втратив не лише майно, а й дітей та здоров'я. Коли його друзі прийшли, то почали просити, щоби він визнав свій гріх, і тоді Бог поверне йому його майно.

Але що відбулося з приходом Божого Сина? Він прийшов не руйнувати Закон, а доповнити його. Христос відкрив для людини новий горизонт — життя вічне, яке не вимірюється матеріальними речами, яке настає після смерті, яке звертає увагу людини на внутрішній світ, на те, чого ми не бачимо, але можемо відчути. До прикладу, на душу. Ми не бачимо її, але коли буваємо дуже засмученими чи нас образили, то говоримо, що душа болить або душа плаче.

Десята Заповідь не лише говорить «не кради», вона знаходить корінь проблеми — бажання — саме цей невидимий вимір, який стає передумовою конкретних дій.

Чи буде, для прикладу, гріхом мати таку саму річ (ляльку, машинку, сумку, ручку, зошит тощо), яку має мій друг? Ні. Але гріхом буде бажати саме цю річ. Не таку саму, а саме цю. Мати таку саму — означає придбати її, а цю — привласнити чи, іншими словами, вкрасти. Господь застерігає навіть саму думку про крадіжку, бо думка від дії перебуває за один невидимий крок. А спокуса буває такою солодкою! Пригадаймо Адама та Єву в Едемському саду. Спочатку Єва подумала, а чому б і ні, і потім взяла плід, який їй не належав.

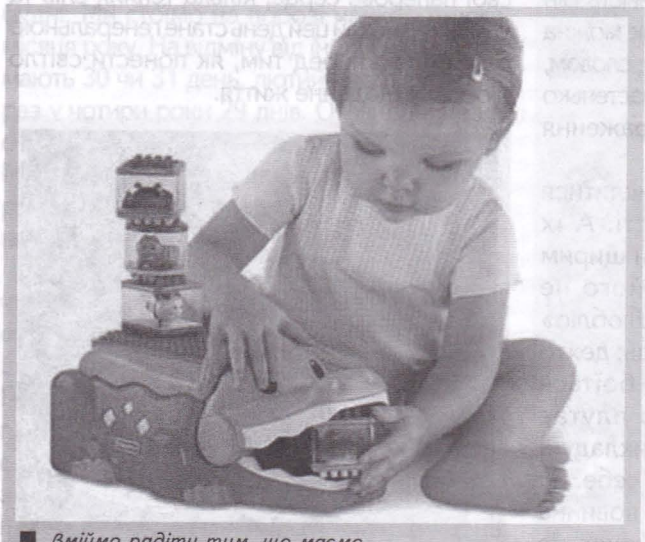

■ *Вміймо радіти тим, що маємо*

Бог любить своїх дітей, тому намагається оберегти від найменшого гріха, який людина може зробити чи словом, чи ділом, чи думкою. А як ти думаєш, що найкраще допомагає людині не грішити думкою? Що ти можеш запропонувати для очищення і контролю думок?

НЕ ЗАБУДЬ СКАЗАТИ «ПРОБАЧ»
ІСТОРІЯ-КРОСВОРД

Наталія ШЕПТИЦЬКА

Прочитай історію та впиши пропущені слова у кросворд. У тексті, де стоять три крапки замість пропущеного слова, в дужках ми написали цифру, яка відповідає клітинкам кросворду, в які потрібно вписати це слово. Слова у кросворд потрібно вписувати у називному відмінку. До прикладу, якщо у тексті пропущене слово ніжністю, *то у кросворд треба вписати* ніжність. *Відгадані слова зазнач на листочку та надішли у редакцію.*

Варуся вже другий день не розмовляла зі своїм старшим братиком, з яким недавно в них сталася серйозна сварка. Взагалі-то діти жили мирно та дружно. Майже не сварилися. Інколи в них виникали суперечки, але це було не серйозно та ненадовго. Та цього разу було по-іншому. Андрійко насварив сестру та сильно її образив.

Тепер обоє лежали по своїх ліжечках, обернувшись до стіни, та ніяк не могли заснути.

«Я вже на нього й не ображаюся, але першою миритися не буду. Ну, що я йому скажу? Це ж він мене образив, насварив. Але я його (5)... і не можу довго на нього гніватися. Що ж робити?», — так Варуся роздумувала над примиренням.

«Інколи вона поводиться як справжнє дитя! Я ж бажаю їй добра, а вона сперечається та не слухається. Просто нерви не витримали — от я й наговорив їй всякого. Розумію, що треба бути (4)..., але цієї (4)... інколи не вистарчає», — а так роздумував Андрійко.

«(1)... буде якщо він попросить вибачення. Це ж він мене образив! А що як він не попросить? Я не витримаю так довго з ним не говорити!» — Варуся все ніяк не могла заснути.

— Варусю, ти спиш? — пошепки запитав брат.

— Ні, думаю, як помиритися з тобою.

— І що надумала? — (2)... охопила серце Андрійка.

«Значить вона вже не гнівається і говорити зі мною буде», — думав Андрій.

— Що я буваю впертою та не (7).... Часто тебе не слухаю, хоч ти і правий. Але і ти, буває, не стримуєшся зі своїми повчаннями та настановами.

— Я ж бажаю тобі (6).... Хоча ти кажеш правду. То ти мені пробачиш?

— Я на тебе вже давно не ображаюся.

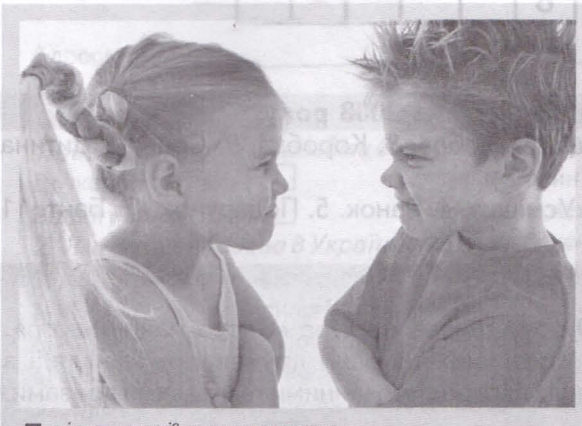

■ *ніхто не хотів миритися першим*

■ *мир запанував у серцях дітей*

— Я обіцяю думати, що говорю, а потім говорити.

— (3)..., що ти дотримаєш свого слова. То ти підеш зі мною завтра на змагання? — весело запитала Варуся.

— Такого я точно не пропущу! Помолімося, щоб ти гарно виступила?

— Помолімося і за те, щоб ми більше не ображали один одного.

Мир та (8)... запанував у кімнаті та в серцях дітей. Вони (5)... один одного та бажали (6).... Інколи так буває, що не стримуєшся і наговориш зайвого, тоді найважливіше попросити вибачення та пробачити, адже (5)... і далі живе у серці, і їй теж буває самотньо у серці, коли нема з ким поговорити.

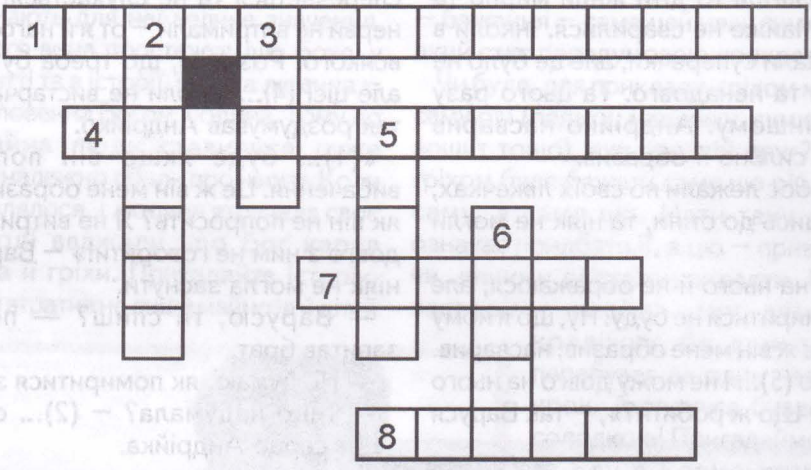

Відповіді на історію-кросворд за грудень 2008 року:

По горизонталі: 1. Однокласниця. 6. Любов. 8. Коробка. 9. Сон. 10. Дитина. 13. Вечір.

По вертикалі: 2.Чудотворець. 3. Усмішка. 4. Ранок. 5. Подарунок. 7. Бант. 11. Ніч. 12. Серце.

УВАГА!

Нагадуємо, що до березня 2009 року триває конкурс «Слово майбутнього». Ми очікуємо Ваших прозових та поетичних творів у друкованому вигляді з позначкою «На конкурс». Переможців нагородимо цінними та цікавими призами. Творчих Вам успіхів!

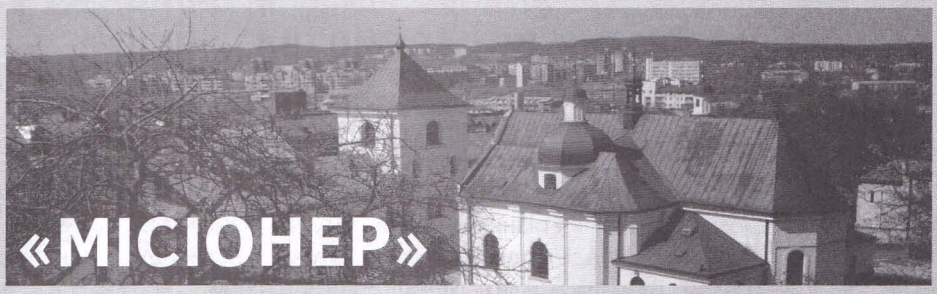

УВАГА — КОНКУРС!

ВИРОБНИЧО-ВИДАВНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО «МІСІОНЕР»
запрошує викладачів, вчителів, студентів та молодь, працівників гуртової та роздрібної книжкової торгівлі, книгарень, всіх християн взяти участь у конкурсі

«ПІЗНАЙ СЕБЕ У ДУХОВНОМУ СВІТЛІ СЛОВА»

Для переможців 4 путівки у подорож святими місцями, 3 фірмові премії та 15 комплектів духовної літератури. Конкурс проходитиме у два тури:
Перший — з 15.02 по 15.05.2009 р. Другий — з 15.05 по 15.08.2009р.
За додатковою інформацією звертатись за тел.: (0322) 272-90-80, моб. 8 (095) 260-21-57
або на сайт: **www.missioner.com.ua**

лінія відриву

КОНКУРС «ПІЗНАЙ СЕБЕ У ДУХОВНОМУ СВІТЛІ СЛОВА»

АНКЕТА УЧАСНИКА

П.І.Б. _____

Спеціальність _____ Посада _____ Стаж роботи _____

Адреса _____ Контактний тел.: _____

ПИТАННЯ ПЕРШОГО ТУРУ

1. Які структурні підрозділи виробничо-видавничого підприємства «Місіонер»?

Друкарня ☐ Магазин ☐
Відділ реалізації ☐ Видавництво ☐

2. Яка вперше видана в Україні книга присвячена святому з Доби Отців Церкви - книга творів українського мистецтва від ранніх початків християнства і по сьогоднішній день?

а) «Велич святого Василія Великого» ☐
б) «Стінопис Жовківської церкви Христа-Чоловіколюбця» ☐
в) «Святий Василій Великий в українському мистецтві» ☐

3. Хто є автором новинки дитячої поезії — книги «Скільки в соняха зерняток?»

Василь Мендрунь ☐ Леся Медик-Яремчук ☐

НОВІ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА «МІСІОНЕР»

Жменька розсипаних перлин
— Львів: Місіонер, 2008. — 288 с.

У книзі в художній формі описано події, що трапилися з їх героями у різних куточках світу та в різний час.

...Іноді людині здається, що вона залишилася сам на сам із безнадією. Але насправді — Господь поруч!

Книга вперше побачила світ у серії «Українська духовна бібліотека» в Римі 1975 року.

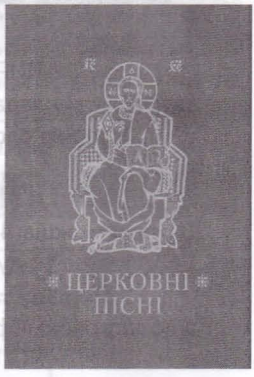

Церковні пісні.
— Львів: Місіонер, 2009. — 420 с.

лінія відриву

4. Який автор книги обґрунтував негативний вплив на дитячу психіку романів про Гаррі Поттера на прикладах головного персонажа твору-магії як зв'язку людини з сатаною?

Гарольд Кушнер ☐ Станіслав Крайський ☐
Райнорд Кюрнер ☐ Ансельм Грюн ☐

5. Яка назва книги Марії Вальторти, що відтворює євангельські події з життя Ісуса Христа, його матері, апостолів від Різдва Христового до П'ятдесятниці?

«Марія. Земний шлях, труди і подвиги» ☐
«Богочоловік. Життя і страсті Господа нашого Ісуса Христа» ☐

6. Хто є автором книги «про душу сучасного світу, зорієнтованого на економіку й політику», друга частина якої має назву «Що таке Європа»? Принципи й перспективи».

Кароль Войтила ☐ Йосиф Рацінгер ☐
Ганс Урс фон Бальтазар ☐ Ансельм Грюн ☐

7. Чим для вас є Різдво?

Святом ☐ Традицією ☐
Духовним очищенням ☐
Часом переосмислення, подяки ☐ Даром любові ☐
(Інше) _____

Відповіді на запитання надсилайте до 15 травня 2009 року
за адресою: 79019 м.Львів, вул.Б.Хмельницького, 40 e-mail: missioner@mail.lviv.ua
Просимо зберігати чеки куплених книг.
Працівники підприємства та їх родичі участі у конкурсі не беруть.

■ НОВІ КНИЖКИ ВИДАВНИЦТВА «МІСІОНЕР» ■

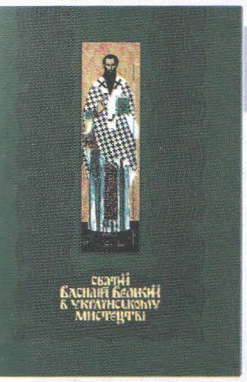

ПОДІЯ, ЯКА ЗАЙМАЄ ЧІЛЬНЕ МІСЦЕ У СКАРБНИЦІ ДУХОВНОГО ЖИТТЯ ТА МИСТЕЦТВА УКРАЇНИ

втор проекту:
лег СИДОР
Художній редактор:
Федір ЛУКАВИЙ

КНИГА «СВЯТИЙ ВАСИЛІЙ ВЕЛИКИЙ В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ» — ПОДАРУНОК ДЛЯ УКРАЇНИ ТА СВІТОВОГО УКРАЇНСТВА — ДОСТОЙНА ІНВЕСТИЦІЯ В МАЙБУТНЄ!

Дмитро Бубісь
Прилбичі: крізь призму віків
– Львів: Місіонер, 2008. – 128 с. + 16 с. вкл.

"Прилбичі крізь призму віків" – перша спроба дослідження історичного минулого села Прилбичі, батьківщини Митрополита Андрея Шептицького, від найдавніших часів до сьогодення. Автор, будучи вчителем історії місцевої школи, багато років досліджував історію і археологію рідної місцевості.

о. Доротей Шимчій, ЧСВВ
Розмови з Богом. Кн.2
– Львів: Місіонер, 2008. – 208 с.

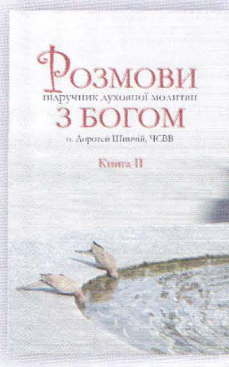

Серед щоденної життєвої суєти і круговерту подій кожен християнин все-аки повинен знаходити час для застанови і призадуми над правдами віри, ристовими повчаннями, аналізом своїх вчинків та життя.

Книга «Розмови з Богом» є якраз добрим помічником і порадником для аких застанов і не лише підручником розважань, але також підручником ристиянського життя. Він допоможе нам краще заглибитися у зміст уривків зі вятого Письма, детальніше познайомитися з наукою Христа і його иттям...Трилогія розважань пропонується для кожного християнина, який оче жити за прикладом Христа і йти його шляхом.

З питань придбання літератури звертатися за адресою: вул. Б. Хмельницького, 40 м. Львів 79019
тел.: 8 (095) 260-21-57, 8 (032) 272-90-80 shop@missioner.com.ua http//www.missioner.com.ua

Вельмишановні пані та панове!
ВИРОБНИЧО-ВИДАВНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО «МІСІОНЕР»
Ласкаво запрошує Вас відвідати магазин «МІСІОНЕР»
за адресою: Львів, вул. Б. Хмельницького, 40, тел. (0322) 272-90-80

Запитуйте книги видавництва «МІСІОНЕР» у книгарнях нашого міста!
Просимо завітати до крамниць Ваших парафій
А також — до бібколектора (вул. Лисенка, 21)

ПРОЩА НА СВЯТУ ЗЕМЛЮ
8-16 та 15-22 КВІТНЯ 2009 р.Б.
ПАСХАЛЬНА НІЧ БІЛЯ ГРОБУ ГОСПОДНЬОГО
(чудо сходження благодатного вогню)

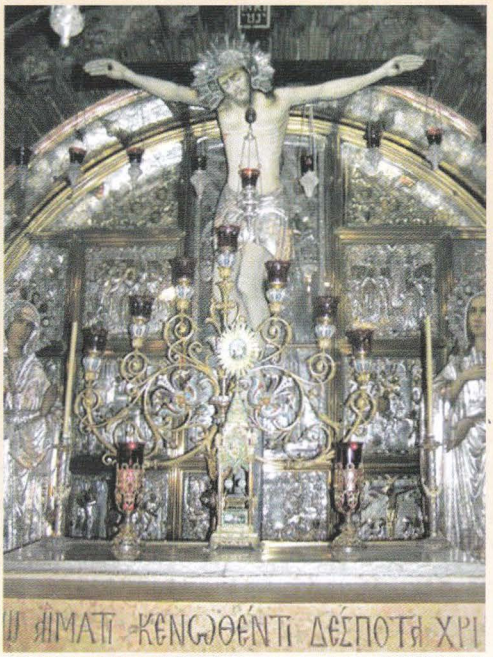

день 08/15.04 - Виїзд зі Львова до Києва. Переліт з Києва до Ізраїлю та переїзд у Тверію. Вечеря і відпочинок.

день 09/16.04 - Поїздка до Назарета, відвідини церкви Благовіщення і криниці Пречистої Діви Марії, переїзд в Кану Галилейську - місце, в якому сталося чудо перетворення води у вино. Проїзд уздовж гори Преображення Господнього. Повернення в готель. Вечеря і відпочинок.

день 10/17.04 - Подорож в Галилею уздовж побережжя Середземного моря: відвідини Кесарії, старої Хайфи та садів Бахайського храму; Тіверіядського озера, Табхи – церкви «розмноження хлібів і риби». Сходження на гору Блаженств, де Ісус виголосив Нагірну проповідь. Візит до Капернауму, Ярденіт, річка – Йордан. Купання.

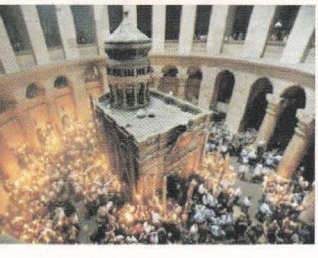

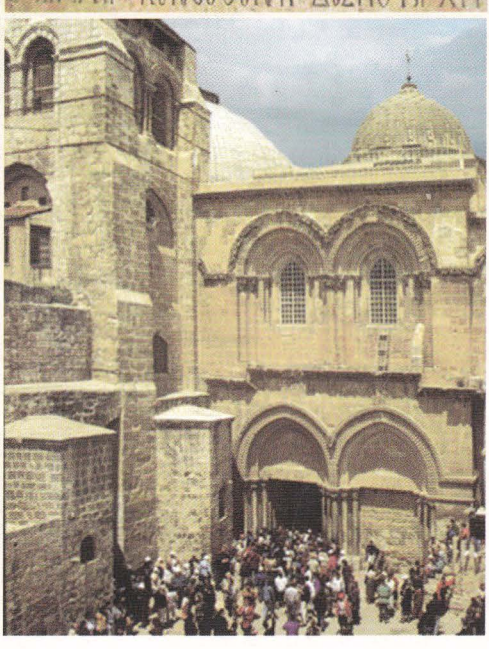

4 день 11/18.04 - Екскурсія по Єрусалиму. Гора Сіон. Світлиця Тайної Вечері. Квартали Старого міста. Хід по Хресній дорозі, із зупинками, до Храму Гробу Господнього, **18.04** - чудо сходження благодатного вогню. Відвідини Стіни Плачу.

5 день 12/19.04 - Пасхальна Літургія. Екскурсія по Єрусалиму. Відвідини Оливкової лядового майданчика на Оливній горі, де відкривається панорама на Старе місто. Сад і церква Бичування Христа. Відвідини «Гробу Богородиці».

6 день 13/20.04 - Сніданок. Виїзна екскурсію у Вифлиєм та Ейн-Карім. Літургія. Церква Різдва Христового. Обід. Настир в Ейн-Карімі.

7 день 14/21.04 - Поїздка на Мертве море через Юдейську пустелю із зупинкою дом в монастир Преподобного Герасима. Купання в Мертвому морі.

8 день 15/22.04 - Екскурсія по Тель-Авіву. Виліт до Києва, повернення до Львова.

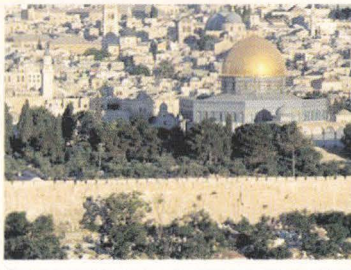

У вартість прощі входить:
Проїзд Львів – Київ – Бориспіль - Львів;
Авіа переліт Київ – Тель-Авів – Київ;
Проживання в готелях 4* зі сніданками та вечерями;
Всі екскурсії згідно програми;
Вхідні квитки у відповідності з програмою;
Дипломований російськомовний гід та супроводжуючий;
Віза, прикордонні збори, медичне страхування

Необхідні документи
- Дійсний закордонний паспорт
- Два кольорові фото 3,5-4,
- Копія внутрішнього паспорту всіх сторінок, де є запис
- Копія свідоцтва про народження
- Копія свідоцтва про шлю

Здача документів до 20 березня 2009 р.

Додаткову інформвцію ви можете отримати за адресою: вул. Б. Хмельницького, 36
редакція часопису «МІСІОНАР» 8 (050) 43-66-303